

Известие на Комисията — Наръчник относно трансфера на осъдени лица и наказанията лишаване от свобода в Европейския съюз

(2019/C 403/02)

СЪДЪРЖАНИЕ

	<i>Страница</i>
СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	5
ПРЕДГОВОР	6
ВЪВЕДЕНИЕ И ОБЩА ПРАВНА УРЕДБА	6
1. Общ преглед	6
1.1. Основни характеристики на рамковото решение	7
1.1.1. Изпращане	8
1.1.2. Удостоверение	8
1.1.3. Съдебно решение	8
1.1.4. Наказание	8
1.1.5. Издаващата държава и изпълняващата държава	9
1.2. Принципът на взаимно признаване	9
1.3. Правно действие на рамковите решения на ЕС	9
1.4. Член 267 от ДФЕС: преюдициално производство	10
ЧАСТ I: ИЗПРАЩАНЕ НА СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ И УДОСТОВЕРЕНИЕ	10
2. Изисквания за изпращане	10
2.1. Приложно поле на рамковото решение	10
2.1.1. Ratione personae	10
2.1.2. Ratione materiae	10
2.1.3. Ratione temporis	11
2.2. Компетентни органи	11
2.3. Избор на изпълняващата държава	11
2.3.1. Сценарии съгласно член 4, параграф 1	11
2.3.2. Трансфер до държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която то живее (член 4, параграф 1, буква а)	12
2.3.3. Трансфер до държавата членка, в която лицето ще бъде депортирано (член 4, параграф 1, буква б)	12
2.3.4. Трансфер до друга държава членка, която е дала съгласие за трансфер (член 4, параграф 1, буква в)	12
2.4. Информирано съгласие на осъденото лице	13
2.5. Съгласие на изпълняващата държава	13
2.6. Становище на осъденото лице	14
2.7. Оценка на социалната реинтеграция	14
2.7.1. Издаващата държава трябва да бъде удовлетворена	14
2.7.2. Консултация с изпълняващата държава, когато това е целесъобразно	14

2.7.3. Определение за „социална реинтеграция“	15
2.7.4. Условия за изпълнение на наказанието	15
2.8. Списъкът с 32 престъпления, които дават основание за предаване без проверка за двойна наказуемост	15
2.9. Уязвими групи: непълнолетни извършители на престъпления и извършители с психични разстройства, и трансфер на мерки за психиатрични или здравни грижи	16
2.10. Съображения на издаващата държава, свързани с основните права	16
3. Процедура по изпращане	17
3.1. Субекти, които имат право да започнат процедурата	17
3.2. Процедура за получаване на становището на осъденото лице	17
3.3. Уведомяване на осъденото лице (член 6, параграф 4 и формуляр, даден в приложение II)	18
3.4. Документи, които трябва да бъдат изпратени	18
3.4.1. Удостоверение	18
3.4.2. Съдебно решение	19
3.5. Допълнителна полезна информация, предоставена от издаващата държава	22
3.6. Изпращане [Предаване]	22
3.7. Искане за информация за разпоредбите относно възможността за предсрочно или условно освобождаване	22
3.8. Искане за временно задържане	23
3.9. Оттегляне на удостоверението	23
ЧАСТ II: ПРИЗНАВАНЕ НА СЪДЕБНОТО РЕШЕНИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЕТО	24
4. Процедура по признаване	24
4.1. Срок за вземане на решение относно признаването, както и средства за защита срещу решение за трансфер	24
4.2. Искане за писмен превод на съдебното решение	24
4.3. Отлагане	24
4.4. Временно задържане	25
5. Решение за признаване и изпълнение	25
5.1. Общо задължение за признаване и изпълнение	25
5.2. Съгласие на изпълняващата държава	25
5.3. Списъкът с 32 престъпления, при които не се изисква проверка за двойна наказуемост	25
5.4. Адаптиране на наказанието	26
5.5. Основания за отказ от признаване на съдебното решение и изпълнение на наказанието	27
5.5.1. Непълно или несъответстващо удостоверение (член 9, параграф 1, буква а)	27
5.5.2. Не са изпълнени критериите за изпращане (член 9, параграф 1, буква б)	27
5.5.3. Ne bis in idem (член 9, параграф 1, буква в)	27
5.5.4. Липса на двойна наказуемост (член 9, параграф 1, буква г)	27
5.5.5. Изпълнението на наказанието е погасено по давност (член 9, параграф 1, буква д)	28
5.5.6. Имунитет съгласно правото на изпълняващата държава (член 9, параграф 1, буква е)	28
5.5.7. Възраст за наказателна отговорност (член 9, параграф 1, буква ж)	28

5.5.8. Оставаният срок за изтърпяване от наложеното наказание е твърде кратък (член 9, параграф 1, буква з)	28
5.5.9. Задочни съдебни процеси (член 9, параграф 1, буква и)	28
5.5.10. Наказателно преследване за деяние, извършено преди трансфера (член 9, параграф 1, буква й)	29
5.5.11. Мярка за психиатрични или здравни грижи или друг вид мярка, предвиждаща лишаване от свобода (член 9, параграф 1, буква к)	30
5.5.12. Извънтериториално действие (член 9, параграф 1, буква л)	30
5.6. Частично признаване и изпълнение	30
6. Трансфер на осъденото лице	30
6.1. Срокове за физическия трансфер	30
6.2. Транзит през друга държава членка	30
6.3. Разноски по трансфера	31
6.4. Документи за пътуване	31
7. Изпълнение на наказанието	31
7.1. Приложимо право при изпълнението	31
7.2. Приспадане	31
7.3. Предсрочно и условно освобождаване	31
7.4. Амнистия, помилване	31
7.5. Преразглеждане на съдебното решение	32
7.6. Право на изпълнение на съдебното решение	32
7.7. Задължения за уведомяване и предоставяне на информация	32
8. Принцип НА особеноста	56
ЧАСТ III: РАЗНИ ВЪПРОСИ	33
9. Комуникация между компетентните органи на различните етапи от процедурата	33
10. Отношение с други споразумения	34
11. Връзки с други актове относно съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси	34
11.1. Рамково решение 2002/584/ПВР относно Европейската заповед за арест	34
11.2. Други инструменти	35
11.2.1. Директива 2012/29/ЕС за правата на жертвите на престъпления	35
11.2.2. Рамково решение 2008/947/ПВР за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения за пробация и алтернативни санкции	35
ПРИЛОЖЕНИЕ I — Рамково решение 2008/909/ПВР, неофициална консолидирана версия	37
ПРИЛОЖЕНИЕ II — Удостоверение за трансфер	52
ПРИЛОЖЕНИЕ III — Уведомяване на осъденото лице	58
ПРИЛОЖЕНИЕ IV — Схема на Рамково решение 2008/909/ПВР	59
ПРИЛОЖЕНИЕ V — Източници на информация	60
ПРИЛОЖЕНИЕ VI — Списък с решения на Съда на Европейския съюз, свързани с Рамково решение 2008/909/ПВР	61
ПРИЛОЖЕНИЕ VII — Списък с решения на Съда на Европейския съюз, свързани с Рамково решение 2002/584	62

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

Конвенция КПСШ	Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген от 19 юни 1990 г.
ЕЗА	Европейска заповед за арест
ЕКПЧ	Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи
ЕСПЧ	Европейски съд по правата на човека
Европейска съдебна мрежа	Европейска съдебна мрежа по наказателноправни въпроси
EuroPris	Европейска организация на затворите и изправителните институции
Рамково решение 2002/584	Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки
Рамковото решение	Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз
Рамково решение 2008/947	Рамково решение 2008/947/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения за пробация и алтернативни санкции
Рамково решение 2009/299	Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. за изменение на рамкови решения 2002/584/ПВР, 2005/214/ПВР, 2006/783/ПВР, 2008/909/ПВР и 2008/947/ПВР, с което се укрепват процесуалните права на лицата и се насърчава прилагането на принципа за взаимно признаване на решения, постановени в отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес
TEU	Договор за Европейския съюз
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
Директива за правата на жертвите	Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета
Конвенция на Съвета на Европа от 1983 г.	Конвенция на Съвета на Европа за трансфер на осъдени лица от 21 март 1983 г.
Допълнителен протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от 1997 г.	Допълнителен протокол от 18 декември 1997 г. към Конвенцията на Съвета на Европа за трансфер на осъдени лица

Декларация за отказ от отговорност:

Настоящият наръчник не е нито правно обвързващ, нито изчерпателен. Той не засяга действащото законодателство на Съюза и бъдещото му развитие. Той не засяга и официалното глъкуване на правото на Съюза, което би могло да бъде ладено от Съда на Европейския съюз.

ПРЕДГОВОР

Настоящият наръчник има за цел да предостави на държавите членки и определените от тях компетентни органи практически насоки за прилагането на Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. (по-нататък наричано „рамковото решение“), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. относно съдебни процеси в отсъствието на заинтересованото лице ⁽¹⁾ (по-нататък наричано „Рамково решение 2009/299“). Определената дата за прилагане на рамковото решение беше 5 декември 2011 г. При изготвянето на настоящото ръководство Комисията е взела под внимание становищата, изразени от специалистите в областта, в многобройни срещи с експерти, организирани в сътрудничество с Европейската организация на затворите и изправителните институции (наричана по-долу: „EuroPris“), в които участниците споделиха предизвикателствата и пречките при прилагането на този инструмент и при прехвърлянето на затворници на практика ⁽²⁾. Освен това експерти, поканени от Комисията, бяха консултирани относно проект на документа. На 5 февруари 2014 г. беше публикуван доклад за прилагането на рамковото решение ⁽³⁾.

Наръчникът е достъпен в интернет на адрес <https://e-justice.europa.eu> и на уебсайта на Европейската съдебна мрежа (наричана по-долу: „ЕСМ“) ⁽⁴⁾ на всички официални езици на Съюза.

Информация относно прилагането на настоящото рамково решение и декларациите на отделните държави членки може да бъде открита на уебсайта на Европейската съдебна мрежа ⁽⁵⁾.

Полезен документ, който съдържа практически насоки, е Справочникът с ресурси на EuroPris за трансфера на осъдени лица („EuroPris Resource Book on the Transfer of Sentenced Persons“) ⁽⁶⁾.

В съответствие с член 3 от Решение 2002/187/ПВР на Съвета една от целите на Евроюст е да се подобри изпълнението на исканията за съдебно сътрудничество и решенията в тази област, включително искания и решения, основани на инструменти, които привеждат в действие принципа на взаимно признаване. По този начин Евроюст може да съдейства и да изпълнява ролята на координатор по дела, свързани с трансфер на затворници ⁽⁷⁾.

Информацията, съдържаща се в настоящия наръчник, е актуална към 01 юли 2019 г.

ВЪВЕДЕНИЕ И ОБЩА ПРАВНА УРЕДБА

1. Общ преглед

Отношенията в съдебната област между държавите членки се характеризират с взаимно доверие в правните системи на другите държави членки, което позволява признаването от изпълняващата държава на решенията, взети от органите на издаващата държава, като съществуват само ограничени възможности за противопоставяне на такова признаване.

През последните десетилетия стана по-често явление една държава членка да осъди граждани на друга държава — членка на ЕС, като наложи наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода ⁽⁸⁾. Най-новите налични данни ⁽⁹⁾ показват, че процентът на гражданите от други държави — членки на ЕС, от общия брой на затворниците на държава членка варира между 0,3 % (Полша и Румъния) и 39,4 % (Люксембург). Някои от тях са с обичайно пребиваване в държавата членка, в която са лишени от свобода. Някои от тези пребиваващи лица обаче могат да бъдат депортирани след изтърпяване на наказанието.

За много осъдени граждани от държави — членки на ЕС, изпълнението на наказанието в осъждащата държава членка може да не е оптимално с оглед на социалната им реинтеграция.

Рамковото решение увеличава възможностите за третиране на осъдено чуждестранно лице по отношение на прехвърлянето му в друга държава — членка на ЕС, с цел да се подобри социалната реинтеграция на лицето.

Рамковото решение се прилага за всички граждани на ЕС и граждани на трети държави, които се намират в държава — членка на ЕС. По отношение обаче на чуждестранните граждани, които не пребивават в държава — членка на ЕС, се прилагат други международни актове за съдебно сътрудничество, като Конвенцията на Съвета на Европа за трансфер на осъдени лица от 21 март 1983 г. (наричана по-нататък: „Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г.“)

⁽¹⁾ Рамковото решение беше изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР, като беше променено основанието за отказ в случаите, когато лицето не се е явило лично, предвидено в рамковото решение. Тези разпоредби са свързани със ситуации, в които изпълняващ съдебен орган е получил искане относно изпълнението на наказание за лишаване от свобода, произнесено в производство в издаващата държава членка, на което лицето не е присъствало. В настоящия наръчник е включена консолидираната версия на рамковото решение и на удостоверението, като са взети предвид горепосочените изменения.

⁽²⁾ Вж. www.europaris.org

⁽³⁾ COM(2014) 57 final от 5 февруари 2014 г., стр. 5.

⁽⁴⁾ https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Home.aspx?l=BG&

⁽⁵⁾ https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Library_StatusOfImpByCat.aspx?l=BG&CategoryId=36

⁽⁶⁾ <https://www.europaris.org/file/europaris-resource-book-on-the-transfer-of-sentenced-prisoners-under-eu-framework-decision-909/>

⁽⁷⁾ Член 2, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и за замяна и отмяна на Решение 2002/187/ПВР на Съвета (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 138), който се прилага считано от 12 декември 2019 г.

⁽⁸⁾ Служба на ООН по наркотиците и престъпността, Наръчник относно международния трансфер на осъдени лица („Handbook on the International Transfer of Sentenced Persons“), 2012 г., стр. 1, на разположение на адрес: http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/11-88322_ebook.pdf.

⁽⁹⁾ Вж. *Council of Europe Annual Penal Statistics* („Годишни статистически данни на Съвета на Европа за наказателните присъди“), SPACE I – Prison Populations Survey 2018 („SPACE I — Проучване относно броя на затворниците през 2018 г.“) Статистическите данни са на разположение на адрес: http://wp.unil.ch/space/files/2019/04/FinalReportSPACEI2018_190402.pdf

и Допълнителния протокол към тази Конвенция от 18 декември 1997 г. (наричан по-нататък: „Допълнителния протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от 1997 г.“) ⁽¹⁰⁾.

Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г. също даде началото на мерки за улесняване на трансграничните трансфери в рамките на ЕС. От 5 декември 2011 г. обаче рамковото решение замени Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г. и Допълнителния протокол към нея от 1997 г. по отношение на държавите — членки на ЕС.

Една от главните промени, въведени с рамковото решение, спрямо Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г., е преминаването към задължителна система за трансфер на затворници в определени ситуации, като същевременно се създават много по-широки възможности за трансфер в сравнение с преди. Необходимостта от съгласие за всеки трансфер както от двете държави, така и от съответното лице, на практика създаде трудности при прилагането на Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г. За да се разреши този проблем държавите от Шенген бяха взели решение да допълнят Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г., като добавят възможността за „принудителен трансфер“. Съгласно членове 67 — 69 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген от 1990 г. (наричана по-нататък: „Конвенцията КПСШ“) съгласието на лицето да изтърпи наказание в държавата, на която е гражданин, не е необходимо, ако то е осуетило изпълнението на наказание или на заповед за задържане чрез бягство в своята държава. Тази новост в Конвенцията КПСШ бе отразена в Допълнителния протокол от 1997 г. към Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г.

Както Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г., така и рамковото решение, имат за основна цел да улеснят социалната реинтеграция на затворниците, като предоставят на чужденците, осъдени за престъпление, възможността да изтърпят наказанието си в друга държава членка.

И накрая, рамковото решение се прилага за трансфера на затворници, които са в процес на изтърпяване на наказанието си, и следователно не разглежда депортирането на извършители, които са изтърпели наказанията си и спрямо които следователно вече не се волят наказателни производства. Рамковото решение обаче следва да се прилага в съответствие с приложимото законодателство на Съюза, включително Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки. В член 28 от тази директива се посочва, че граждани на ЕС могат да бъдат експулсирани от друга държава членка единствено на основания, свързани с обществения ред или обществената сигурност.

1.1. Основни характеристики на рамковото решение

Рамковото решение определя в какви ситуации и по какъв начин държавите — членки на ЕС, си сътрудничат във връзка с признаването на съдебни решения и изпълнението на наказания, наложени от друга държава членка, с цел улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице. Актът има за цел да подобри ефикасното сътрудничество, в сравнение със ситуацията в контекста на Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г., чрез прилагане на принципа на взаимно признаване, който изисква държавите членки взаимно да се доверяват на съдебните си решения. Поради това в рамковото решение е възприет различен подход по отношение на някои от основните характеристики на Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г.:

- С рамковото решение се налага принципно задължение за приемане на исканията за трансфер в две ситуации. Въпреки това то не предвижда задължение за издаващата държава да изпраща съдебно решение с цел признаването и изпълнението му в друга държава членка.
- Трансфери могат да бъдат отказвани единствено на ограничен брой основания за непризнаване или неизпълнение.
- С рамковото решение се ограничават ситуацията, в които се изисква съгласието на осъденото лице. Съгласно Допълнителния протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от 1997 г. такова съгласие повече не се изисква, когато се иска трансфер към държавата, в която е избягало лицето ⁽¹¹⁾, или когато срещу осъденото лице е издадена заповед за експулсиране или депортиране в държава, към която е отправено искането ⁽¹²⁾. В допълнение към тези две освобождавания, рамковото решение предвижда трето освобождаване, когато се иска трансфер в държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която то живее.

⁽¹⁰⁾ Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г. и Допълнителния протокол от 1997 г. към нея са на разположение на: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/112.htm>

⁽¹¹⁾ Вж. член 2, алинея 3 от Допълнителния протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от 1997 г.

⁽¹²⁾ Вж. член 3, алинея 1 от Допълнителния протокол към Конвенцията на Съвета на Европа от 1997 г.

- Традиционната проверка на изискването за двойна наказуемост ⁽¹³⁾ е премахната за списък от 32 престъпления (но е предвидена възможност държавите членки да я запазят ⁽¹⁴⁾).
- В акта са предписани ясни срокове за процедурата.
- Рамковото решение предвижда за продължаване на изпълнението на наказанието, наложено в издаващата държава, с ограничени възможности за изпълняващата държава да адаптира наказанието, при строго определени условия. Издаващата държава има последната дума по отношение на трансфера, ако е удовлетворена от адаптирането на наказанието, както и от реда и условията за изпълнение на наказанието.

1.1.1. Изпращане

Изпращането на съдебното решение и удостоверението може да се извърши, ако компетентният орган на издаващата държава — когато е уместно, след консултации с компетентния орган на изпълняващата държава, е удовлетворен, че трансферът и изпълнението на наказанието от изпълняващата държава биха спомогнали за постигането на целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице (член 4, параграф 2 от рамковото решение).

1.1.2. Удостоверение

Издаващата държава изпраща съдебното решение на държавата членка, в която може да прехвърли осъденото лице, т.е. изпълняващата държава (член 4, параграф 1 от рамковото решение). За да се ускори процесът, съдебното решение е придружено от стандартно удостоверение, което включва необходимата за трансфера информация (членове 4 и 5, вж. приложение I към рамковото решение).

Удостоверението трябва да бъде попълнено по правилен начин и трябва да съответства на съдебното решение. Удостоверението трябва да бъде подписано и верността на съдържанието му да бъде удостоверена от компетентния орган на издаващата държава.

То трябва да бъде преведено на официалния език — или, ако се използват повече от един официални езици, на един от официалните езици — на изпълняващата държава (член 23, параграф 1). Всяка държава членка обаче може да депозира декларация в Генералния секретариат на Съвета, че ще приема превод на един или повече други официални езици на ЕС.

Ако части от удостоверението не са попълнени или не са достатъчно подробни, това води до ситуация, при която изпълняващата държава не разполага с достатъчно информация, за да вземе решение относно трансфера, и трябва да поиска допълнителна информация от издаващата държава, с което причинява забавяне на процеса (вж. член 9, параграф 1, буква а) от рамковото решение).

Стандартни удостоверения са на разположение на всички официални езици на ЕС. Декларациите относно езиците, приемани от държавите членки, могат да бъдат намерени на уебсайта на Европейската съдебна мрежа ⁽¹⁵⁾.

В рамковото решение се използват някои определения (в член 1, букви а)—г), които може да се нуждаят от допълнителни разяснения. В следващите параграфи е представена приложимата терминология на акта.

1.1.3. Съдебно решение

„Съдебно решение“ означава „окончателно решение или разпореждане на съд на издаващата държава, с което се налага наказание на физическо лице“. В рамковото решение се изисква решението или разпоредването на съда, което се предвижда да бъде изпратено, да бъде окончателно (член 1, буква а), т.е. всички възможности за обжалването му на национално равнище да са изчерпани или срокът за такива правни средства за защита да е изтекъл ⁽¹⁶⁾.

1.1.4. Наказание

„наказание“ означава „всяко наказание лишаване от свобода или мярка, включваща лишаване от свобода, постановени за ограничен или неограничен срок във връзка с извършено престъпление и вследствие на образувано наказателно производство“ (член 1, буква б);

⁽¹³⁾ Вж. член 3, алинея 1, буква д) от Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г.

⁽¹⁴⁾ Много държави членки продължават да извършват проверка за двойна наказуемост, вж. декларациите съгласно член 7, параграф 4 от рамковото решение, представяни от: AT, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, LT, LV, NL, PL, RO и SI.

⁽¹⁵⁾ Уебстраницата е на разположение на следния адрес:
<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=BG&Id=36>

⁽¹⁶⁾ Вж. решение от 25 януари 2017 г. по дело *van Vemde*, C-582/15, ECLI:EU:C:2017:37. По това дело Съдът е установил, че понятието „съдебно решение“ трябва да се тълкува като самостоятелно понятие на правото на ЕС с еднакво значение на територията на Съюза и обхваща съдебно решение, което е постановено в наказателно производство и с което окончателно се налага присъда на осъденото лице (точки 23—27).

В член 3, параграф 3 се посочва, че рамковото решение се прилага само по отношение на признаването на съдебни решения и изпълнението на наказания по смисъла на рамковото решение. Фактът, че освен наказанието е наложена и глоба или конфискация, която все още не е платена, събрана или изпълнена, не е пречка за изпращане на съдебното решение. Взаимното признаване на решения за налагане на глоби и/или разпореждания за конфискация не попада в обхвата на рамковото решение, а на други актове, като Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета ⁽¹⁷⁾ относно трансграничното изпълнение на финансови санкции и Рамково решение 2006/783/ПВР на Съвета ⁽¹⁸⁾ относно конфискациите.

1.1.5. Издаващата държава и изпълняващата държава

Съгласно рамковото решение „издаваща държава“ означава „държавата членка, в която е постановено съдебно решение“, докато „изпълняваща държава“ е „държавата членка, на която е изпратено съдебно решение с цел неговото признаване и изпълнение“ (член 1, букви в) и г).

1.2. Принципът на взаимно признаване

След утвърждаването на взаимното признаване като крайъгълен камък на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, този принцип беше използван и като основа за приемането на рамковото решение от 2008 г. ⁽¹⁹⁾.

Този принцип предполага, че една държава членка трябва да признава и изпълнява съдебни решения по наказателноправни въпроси, издадени от друга държава членка, освен когато се прилага едно от изчерпателно изброените основания за отказ. Той се основава на високо равнище на взаимно доверие между държавите членки на ЕС.

Концепцията на взаимното доверие се основава на предположението, че всички държави — членки на ЕС, спазват в пълна степен принципите на свобода, демокрация и зачитане на правата на човека, основните свободи и върховенството на закона.

1.3. Правно действие на рамковите решения на ЕС

В съответствие с тяхното правно основание (член 34, параграф 2, буква б) от Договора за Европейския съюз (наричан по-нататък: „ДЕС“) във версията му, приложима преди влизането в сила на Договора от Лисабон, рамковите решения са обвързващи за държавите членки по отношение на резултатите, които трябва да бъдат постигнати, но оставят на националните власти избора на формата и средствата; рамковите решения нямат пряко действие. Съгласно Договора от Лисабон рамковото решение не е било отменено, обявено за нищоженно или изменено (както е посочено в член 9 от Протокол № 36 относно преходните разпоредби, приети във връзка с влизането в сила на Договора от Лисабон). Следователно неговият характер не се е променил, и по-специално, то няма пряко действие ⁽²⁰⁾.

От установената практика на Съда обаче следва, че задължителният характер на рамково решение води до задължение за националните органи, включително националните съдилища, да тълкуват националното право в съответствие с правото на Съюза, като вземат предвид цялото национално право и като приложат методи за тълкуване. Следователно при прилагането на националното право тези съдилища трябва да го тълкуват доколкото е възможно с оглед на текста и целта на рамковото решение, за да се постигне търсеният с него резултат. Това задължение за тълкуване на националното право в съответствие с правото на ЕС е присъщо за системата на Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-нататък: „ДФЕС“), доколкото дава възможност на националните юрисдикции, в рамките на тяхната компетентност, да осигурят пълната ефикасност на правото на Съюза, когато се произнасят по споровете, с които са сезирани ⁽²¹⁾.

⁽¹⁷⁾ Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 г. относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции (ОВ L 76, 22.3.2005 г., стр. 16).

⁽¹⁸⁾ Рамково решение 2006/783/ПВР на Съвета от 6 октомври 2006 г. за прилагане на принципа за взаимно признаване на решения за конфискация (ОВ L 328, 24.11.2006 г., стр. 59). Това рамково решение е заменено от Регламент (ЕС) 2018/1805 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно взаимното признаване на актове за обезпечаване и конфискация (ОВ L 303/1 от 28.11.2018 г.), което се прилага от 19 декември 2020 г.

⁽¹⁹⁾ Принципът на взаимно признаване беше одобрен в заключенията от срещата на Европейския съвет в Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г. и потвърден в заключенията на председателството с Хагската програма от 4 и 5 ноември 2004 г. за укрепване на свободата, сигурността и правосъдието в Европейския съюз.

⁽²⁰⁾ Решение на Съда (голям състав) от 8 ноември 2016 г., *Огнянов*, C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835, т. 56.

⁽²¹⁾ Вж. хронологично Решение на Съда (голям състав) от 16 юни 2005 г., *Pupino*, C-105/03, ECLI:EU:C:2005:386, точки 33—34; Решение на Съда (голям състав) от 5 септември 2012 г., *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517, точка 53; Решение на Съда (голям състав) от 8 ноември 2016 г., *Огнянов*, C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835, т. 56; Решение на Съда от 29 юни 2017 г., *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, точка 46.

Разбира се, принципът за тълкуване на националното право в съответствие с правото на ЕС има определени ограничения. Така задължението на националния съд да се съобразява със съдържанието на рамково решение при тълкуване и прилагане на релевантните норми на националното му право се ограничава от общите принципи на правото, по-специално принципите на правна сигурност и недопускане на обратно действие. Тези принципи по-специално не допускат тълкуване, на основание само на рамково решение и без наличието на приет за неговото прилагане закон, водещо до наказателна отговорност на лицата, които с действията си са нарушили неговите разпоредби. Освен това принципът на съответстващо тълкуване не може да послужи като основа за тълкуване *contra legem* на националното право ⁽²²⁾.

Въпреки това изискването за тълкуване на националното право в съответствие с правото на ЕС включва и задължение за националните съдилища, включително тези, действащи като последна инстанция, при необходимост да изменят установената съдебна практика, ако тя се основава на тълкуване на националното право, което е несъвместимо с целите на рамковото решение. Следователно компетентната юрисдикция е тази, която трябва да осигури пълното действие на рамковото решение, като при необходимост по собствена инициатива не приложи възприетото от Върховния съд тълкуване, когато това тълкуване не е съвместимо с правото на ЕС ⁽²³⁾.

1.4. Член 267 от ДФЕС: преюдициално производство

Съдът може да тълкува рамкови решения, както всяка друга мярка на правото на ЕС. Считано от 1 декември 2014 г., в областта на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, всички съдилища във всяка държава членка могат да отнасят до Съда на Европейския съюз въпроси по всякакви дела относно тълкуването на правото на Европейския съюз или валидността на акт на Европейския съюз. Съдът не се произнася по самия спор. Националните юрисдикции са онези, които трябва да се произнесат по делото в съответствие с решението на Съда, което е задължително по същия начин за други национални съдилища, сезирани с подобен въпрос. Преюдициалното производство е безспорно производство, което има за цел да позволи на Съда да насочва националните съдилища относно това как да тълкуват правото на ЕС, така че да могат да го прилагат правилно.

Основните характеристики на преюдициалното производство могат да бъдат намерени в публикацията на Съда „Препоръки към националните юрисдикции относно отправянето на преюдициални запитвания“ ⁽²⁴⁾

Средният период за издаване на преюдициално заключение през 2017 г. е бил по-малко от 16 месеца ⁽²⁵⁾. Това може да бъде дълъг период на изчакване за някой, който е задържан ⁽²⁶⁾. В съответствие с това от 2008 г. насам Съдът е въвел спешно преюдициално производство, наречено „PPU“ (*procédure préjudicielle d'urgence*). През 2017 г. средният период за разглеждане на такива случаи е бил едва 2,9 месеца ⁽²⁷⁾.

ЧАСТ I: ИЗПРАЩАНЕ НА СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ И УДОСТОВЕРЕНИЕ

2. Изисквания за изпращане

2.1. Приложно поле на рамковото решение

2.1.1. Ratione personae

Признаването на съдебно решение и изпълнението на наказание се прилагат за всички граждани на ЕС и за граждани на трети държави, които се намират в издаващата или в изпълняващата държава (член 3, параграф 2).

2.1.2. Ratione materiae

С оглед улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице рамковото решение обхваща всяко наказание лишаване от свобода или мярка, включваща лишаване от свобода, постановени за ограничен или неограничен срок във връзка с извършено престъпление и вследствие на образувано наказателно производство (член 1, буква б).

Както е видно от определението, всяко съдебно решение вследствие на наказателно производство във връзка с извършено престъпление и водещо до лишаване от свобода може да бъде изпратено по силата на рамковото решение. Това означава, че решенията, които налагат интерниране — след като се установи, че извършителят на престъплението е напълно или частично освободен от наказателна отговорност поради умствено увреждане (вж. съображение 20) — са обхванати от определението, използвано в акта.

⁽²²⁾ Решение от 29 юни 2017 г., *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, т. 32—33 (и цитираната съдебна практика).

⁽²³⁾ Решение на Съда (голям състав) от 8 ноември 2016 г., *Огнянов*, C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835, т. 70.

⁽²⁴⁾ ОВ С 257, 20.7.2018 г., стр. 1.

⁽²⁵⁾ https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-06/ra_2017_bg_web.pdf, стр. 13.

⁽²⁶⁾ В тази връзка в член 267 от ДФЕС се посочва, че ако въпрос относно правото на ЕС бъде повдигнат по всяко дело пред съдебен орган или трибунал на държава членка във връзка със задържано лице, Съдът се произнася в най-кратък срок.

⁽²⁷⁾ https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-06/ra_2017_bg_web.pdf.

Освен това т.нар. „комбинираните наказания“ — когато съдебният орган счита за необходимо налагането на комбинация от мярка за лишаване от свобода с друга мярка, включваща лишаване от свобода, като например психиатрично лечение — са обхванати от рамковото решение.

2.1.3. Ratione temporis

Рамковото решение се прилага от 5 декември 2011 г. (член 26).

За исканията за трансфер, получени преди 5 декември 2011 г., продължават да се прилагат действащите нормативни актове за трансфер на осъдени лица. За получените след тази дата искания се прилагат правилата, приети от държавите членки съгласно рамковото решение (член 28, параграф 1).

Въпреки това държавите членки имаха възможността на датата на приемането на рамковото решение да направят декларация, в която се посочва, че по отношение на окончателните съдебни решения, издадени преди определена дата (която не може да бъде по-късно от 5 декември 2011 г.), те ще продължат да прилагат действащите нормативни актове за трансфер на осъдени лица (член 28, параграф 2). Датата на приемане на рамковото решение беше 27 ноември 2008 г.

Четири държави членки (Ирландия, Малта, Нидерландия ⁽²⁸⁾ и Полша) са направили такива декларации. Тези държави членки обаче са ги представили след датата на приемане на рамковото решение, т.е. след 27 ноември 2008 г. Комисията счита, че поради това тези декларации са недействителни и държавите членки следва незабавно да премахнат ограничението във времето от своите законодателства ⁽²⁹⁾.

2.2. Компетентни органи

Главните участници, осигуряващи сътрудничество съгласно рамковото решение, са компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава. Държавите членки могат да определят компетентен(и) орган(и) съгласно националното си право, в качеството си на издаваща или изпълняваща държава (член 2).

Важно е да се отбележи, че рамковото решение не ограничава обхвата на определението за „компетентен орган“ до съдебен орган, което позволява на държавите членки да могат да избират компетентния орган, считан за най-подходящ да прилага процедурите по настоящия акт. В някои държави членки тези задачи са възложени на Министерството на правосъдието, а в други — на съдебни или квазисъдебни органи. Държавите членки трябва да информират Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз, който предоставя на разположение тази информация (член 2) ⁽³⁰⁾.

Някои държави членки са приели система за децентрализирани юрисдикции, което означава, че всички съдилища са определени за компетентни органи. Това може да доведе до усложнения при установяването на съответния орган и до различни подходи в една и съща държава членка. Някои държави членки са противодействали на това, като са назначили централен орган, който да се занимава с получените искания ⁽³¹⁾.

2.3. Избор на изпълняващата държава

2.3.1. Сценарии съгласно член 4, параграф 1

Член 4, параграф 1 от рамковото решение предвижда възможност за изпращане на съдебното решение и удостоверението до:

— държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която то живее;

или

— държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която, въпреки че не живее там, то ще бъде депортирано, след като бъде освободено от изпълнение на наказанието въз основа на заповед за експулсиране или депортиране;

⁽²⁸⁾ Нидерландия обаче е оттеглила тази декларация считано от 1 юни 2018 г.

⁽²⁹⁾ Този подход се споделя от генералния адвокат Bot, който в делото *van Vemde* е заявил, че декларацията на Кралство Нидерландия „е невалидна, тъй като не е направена в предвидения за това срок“ (заклучение на генералния адвокат от 12 октомври 2016 г. по дело C-582/15, ECLI:EU:C:2016:766, точка 26). Съпът е предложил стриктно тълкуване на срока, за да се „гарантира в най-висока степен постигането на преследваната с[ъс] [същото] рамково решение цел“ (решение от 25 януари 2017 г. по дело *van Vemde*, C-582/15, ECLI:EU:C:2017:37, точка 31). Вж. също Решение на Съда на Европейския съюз (голям състав) от 24 юни 2019 г. по дело C-573/17, *Daniel Adam Popławski*.

⁽³⁰⁾ Последната актуализация може да бъде намерена на уебсайта на Европейската съдебна мрежа. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=BG&Id=36>.

⁽³¹⁾ Информация относно координатите за връзка с компетентните органи на изпълняващата държава може да бъде намерена в Съдебния атлас на уебсайта на Европейската съдебна мрежа. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/AtlasChooseCountry/BG/>

или

— всяка друга държава членка, чийто компетентен орган е съгласен да му бъдат изпратени съдебното решение и удостоверението, при условие че получи съгласието на осъденото лице, когато е необходимо (вж. член 4, параграф 3 във връзка с параграфи 6 и 7 от същия член, и член 6).

2.3.2. Трансфер до държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която то живее (член 4, параграф 1, буква а)

Определянето на това къде живее лицето за целите на член 4, параграф 1, буква а) е важен аспект на правилното прилагане на рамковото решение и е пряко свързано със задължителния характер на тази разпоредба. Когато това условие не е изпълнено, процесът на трансфер на осъденото лице често ще изисква неговото съгласие (вж. по-долу другите ситуации, при които не се изисква съгласие).

Понятието „държава членка, в която осъденото лице живее“, е допълнително пояснено в съображение 17. Съгласно това съображение държавата, в която осъденото лице живее, означава мястото, с което лицето е свързано предвид неговото обичайно пребиваване и елементи като семейни, социални или професионални връзки ⁽³²⁾.

Вдъхновение може да се почерпи от решението на Съда по делото *Kozłowski*. В контекста на Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки ⁽³³⁾ (по-нататък: „Рамково решение 2002/584/ПВР“) Съдът прие, че установяването на връзката на лицето с изпълняващата държава трябва да се направи въз основа на обща преценка на „редица обективни елементи, които характеризират положението на това лице, сред които по-конкретно фигурират продължителността, естеството и условията на престоя на издирваното лице, както и семейните и икономическите връзки, които то има с изпълняващата държава членка.“ ⁽³⁴⁾ Освен това Съдът е заявил, че понятието „пребиващо лице“ означава, че лицето е установило своето място на действително пребиваване и „пребивава“ в нея, когато в резултат на траен престой с определена продължителност в тази държава е установило връзка с тази държава, чиято степен на близост е сходна с произтичащата от пребиваване ⁽³⁵⁾.

2.3.3. Трансфер до държавата членка, в която лицето ще бъде депортирано (член 4, параграф 1, буква б)

В съответствие с член 4, параграф 1, буква б) съдебното решение и удостоверението могат да бъдат изпратени и до държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която, въпреки че не живее там, то ще бъде депортирано, след като бъде освободено от изпълнение на наказанието. За да се приложи тази разпоредба е необходимо основната заповед за експулсиране или депортиране да се съдържа в съдебното решение или в акт на съдебен или административен орган или в друга мярка, взета в резултат на съдебното решение.

2.3.4. Трансфер до друга държава членка, която е дала съгласие за трансфер (член 4, параграф 1, буква в)

Третата ситуация, обхваната от приложното поле на рамковото решение (член 4, параграф 1, буква в), се прилага, когато издаващата държава желае да изпрати съдебното решение и удостоверението на държава членка, различна от държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която то живее или до която лицето ще бъде депортирано въз основа на заповед за експулсиране или депортиране. Това може да бъде например държавата членка, в която осъденото лице пребивава или учи, или държавата членка, чийто гражданин е лицето, но в която то нито живее, нито ще бъде депортирано.

В тази ситуация е необходимо предварително съгласие на изпълняващата държава (член 4, параграф 1, буква в) и консултацията между компетентните органи е задължителна (член 4, параграф 3). Компетентните органи следва да вземат предвид елементи, като например продължителността на пребиваването или други връзки с изпълняващата държава. В случаите, когато по силата на националното законодателство или международни актове осъденото лице може да бъде прехвърлено в държава членка и в трета държава, компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава следва посредством консултации да преценят дали изпълнението в изпълняващата държава би допринесло повече за постигане на целта за социална реинтеграция, отколкото изпълнението в третата държава (съображение 8).

⁽³²⁾ Вж. също висящото преюдициално запитване от *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Върховен съд на Република Словакия), постъпило на 30 юли 2018 г. — YX, C-495/18.

⁽³³⁾ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1).

⁽³⁴⁾ Решение на Съда (голям състав) от 17 юли 2008 г., *Kozłowski*, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437, т. 48.

⁽³⁵⁾ Делото се отнася до преюдициално запитване във връзка с производствата по европейска заповед за арест (ЕЗА), в което Съдът е трябвало да се произнесе относно тълкуването на връзката между лицето, което не е гражданин на изпълняващата държава членка, и последната държава членка (вж. точка 53 от решението). Впоследствие това съдебно решение е потвърдено в делото *Wolzenburg* (решение от 6 октомври 2009 г. по дело *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, точка 70).

Предварителното съгласие на осъденото лице се изисква винаги, с изключение на специалната ситуация, предвидена в член 6, параграф 2, буква в).

2.4. Информтирано съгласие на осъденото лице

Една от новостите, въведени от рамковото решение в областта на трансфера на осъдени лица — в сравнение с предишните режими на международен трансфер, е че в него се увеличава броят на ситуацияите, в които не се изисква съгласието на осъденото лице за трансфера.

Не се изисква съгласието на осъденото лице (член 6, параграф 2), когато:

- лицето е гражданин на изпълняваща държава и живее там; или
- лицето ще бъде депортирано в изпълняващата държава, след като бъде освободено от изпълнение на наказанието въз основа на заповед за експулсиране или депортиране, съдържаща се в съдебното решение или в акт на съдебен или административен орган или на друга мярка, взета в резултат на съдебното решение; или
- лицето е избягало или се е върнало в изпълняващата държава поради наличието на всякащо наказателно производство срещу него в издаващата държава или след осъждане в тази издаваща държава.

Във всички други случаи се изисква информираното съгласие на осъденото лице.

В член 6, параграф 4 се съдържа задължение за издаващата държава да информира осъденото лице на разбираем за него език, че е взела решение да изпрати съдебното решение заедно с удостоверението, като използва за целта стандартния формуляр за уведомление, даден в приложение II (вж. също раздели 3.2 и 3.3). Когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава по времето на вземане на това решение, формулярът се предава на изпълняващата държава, която съответно уведомява осъденото лице.

Поради значението на социалната реинтеграция като водещ принцип на рамковото решение трябва да се гарантира, че становището на съответното лице е взето предвид при вземането на решение за трансфер. Поради това се препоръчва издаващата държава да предостави основна информация на осъденото лице, за да му позволи да даде информирано съгласие или да представи информирано становище. Тази информация може да съдържа логистиката на трансфера, както и режима за изпълнение на наказанието в изпълняващата държава във връзка с разпоредбите за предсрочно или условно освобождаване.

Ако осъденото лице не даде съгласието си за трансфера, той става невъзможен, когато за него се изисква съгласие (член 4, параграф 1 и член 6, параграф 1). В ситуацията, при които не се изисква съгласие, отрицателното становище на осъденото лице трябва да се вземе предвид, но то не съставлява основание за отказ на база социална реинтеграция (съображение 10).

2.5. Съгласие на изпълняващата държава

Съгласието на изпълняващата държава се изисква във всички други случаи, освен обхванатите от член 4, параграф 1, букви а) и б) (например когато лицето е гражданин на изпълняващата държава, но не живее там, нито ще бъде депортирано в нея; или ако лицето пребивава в изпълняващата държава, без да е гражданин на тази държава) (член 4, параграф 1, буква в)). В този случай консултацията между компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава е задължителна и изпълняващата държава може да откаже да сътрудничи, като не даде своето съгласие да изпрати съдебното решение на издаващата държава (съображение 8).

Въпреки това разпоредбата на член 4, параграф 7 позволява всяка държава членка да направи декларация, в която се посочва, че не се изисква предварително й съгласие за изпращане на съдебното решение и удостоверението, когато осъденото лице:

- а) живее и е пребивавало законно и без прекъсване през най-малко пет години в изпълняващата държава и ще запази правото си на постоянно пребиваване в тази държава ⁽³⁶⁾, и/или
- б) е гражданин на изпълняващата държава в случаи, различни от тези, предвидени в член 4, параграф 1, букви а) и б).

Тази декларация е валидна в отношенията на държавата членка с други държави членки, направили същата нотификация при приемането на рамковото решение или във всеки друг по-късен момент (член 4, параграф 7). Декларациите по член 4, параграф 7 могат да бъдат разгледани на уебсайта на Европейската съдебна мрежа ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Понятието „право на постоянно пребиваване“ е обяснено в член 4, параграф 7, втора алинея. В този контекст, както е припомнено и в съображение 16, рамковото решение следва да се прилага в съответствие с приложимото законодателство на Съюза, и по-специално Директива 2004/38/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки и Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни.

⁽³⁷⁾ <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=BG&Id=36>

При изпълнението на рамковото решение държавите членки приемат мерки, които по-специално отчитат целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице и въз основа на които техните компетентни органи трябва да вземат решение дали да разрешат или не, изпращането на съдебното решение и удостоверението в случаите по член 4, параграф 1, буква в) (член 4, параграф 6).

2.6. Становище на осъденото лице

Дори ако не се изисква съгласието на осъденото лице, е необходимо, когато осъденото лице все още се намира в издаващата държава, да му се предоставя възможност да изрази своето становище (устно или писмено) относно прехвърлянето, признаването и изпълнението на наказанието (член 6, параграф 3).

Въпреки че становището на осъденото лице не може да съставлява основание за отказ на база социална реинтеграция (съображение 10), то трябва да бъде взето предвид при оценката, свързана с улесняването на социалната реинтеграция и целесъобразността на искания трансфер. Освен това, когато лицето се е възползвало от възможността да изрази становището си, на изпълняващата държава членка се изпраща писмен запис на това становище, за да може то да бъде включено в обосноващото становище на изпълняващата държава членка по отношение на целта за реинтеграция (член 6, параграф 3).

2.7. Оценка на социалната реинтеграция

2.7.1. Издаващата държава трябва да бъде удовлетворена

Съгласно съображение 15 рамковото решение трябва да се прилага в съответствие с правото на гражданите на ЕС да се придвижват и пребивават свободно на територията на държавите членки, предоставено с член 18 на Договора за създаване на Европейската общност, което понастоящем е залегнало в член 21 от ДФЕС.

Както е посочено по-горе, социалната реинтеграция е ключов аспект от рамковото решение ⁽³⁸⁾. Компетентният орган на издаващата държава се уверява, „че изпълнението на наказанието от изпълняващата държава би спомогнало за постигането на целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице“ (вж. съображение 9 и член 4, параграф 2).

Оценката на улеснената социална реинтеграция, не трябва да се ограничава единствено до установяването на географската връзка, а да бъде извършена въз основа на задълбочено оценяване на всеки отделен случай. За тази цел разпоредбите на акта предвиждат процедура за консултация между издаващата държава и изпълняващата държава.

2.7.2. Консултация с изпълняващата държава, когато това е целесъобразно

Когато процедурата за консултация (задължителна или незадължителна) между издаващата държава и изпълняващата държава се провежда с цел да се установи дали социалната реинтеграция ще бъде повишена, компетентният орган на изпълняващата държава може да представи мотивирано становище на компетентния орган на издаващата държава, че изпълнението на наказанието не би спомогнало за постигането на целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице. Освен това изпълняващата държава запазва това право, дори когато не е проведена консултация между компетентните органи. В този случай такова становище може да се представи незабавно след предаването на съдебното решение и удостоверението. Компетентният орган на издаващата държава взема предвид становището и решава дали да оттегли удостоверението, или не (член 4, параграф 4). Европейската съдебна мрежа може да предостави помощ по време на консултациите между компетентните органи ⁽³⁹⁾.

⁽³⁸⁾ Принципът е отразен в имачи отношение актове на международното право: Международния пакт на ООН за граждански и политически права предвижда в член 10, параграф 3, че основната цел на системата на местата за лишаване от свобода е поправянето и социалната реинтеграция на осъдените лица. Минималните стандартни правила на ООН за отношението към лицата, лишени от свобода, приети от Първия конгрес на ООН относно предотвратяването на престъпността и отношението към правонарушителите през 1955 г. (на разположение на адрес:

<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/TreatmentOfPrisoners.aspx>) няколко от тях (номера 58, 61, 64, 65, 67 и 80) се отнасят до социалната реинтеграция на лишените от свобода; правила номер 59, 88, 90 и номер 93, алинея 1, буква б), които са част от Минималните стандартни правила на ООН за отношението към лицата, лишени от свобода („правилата Мандела“), приети с Резолюция 70/175 на Общото събрание на ООН през 2015 г., са на разположение на адрес:

https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/GA-RESOLUTION/E_ebook.pdf). В правила номер 17.1, 105.1, 106.1 и 107.1, част от Европейските правила за затворите на Съвета на Европа (достъпни на адрес: <https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/european-prison-rules>), по-специално се посочва, че доколкото е възможно, затворниците се настаняват в затвори, намиращи се близо до техните домове или места за социална реинтеграция, както и че режимите за работа, образование и освобождаване трябва да улесняват приобщаването на затворника към обществото.

⁽³⁹⁾ Информация относно Европейската съдебна мрежа може да бъде намерена на следния уебсайт: https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Home.aspx?l=BG&

Важно е да се отбележи, че самото отрицателно становище не съставлява основание за отказ от социална реинтеграция (съображение 10).

Когато издаващата държава получи становище на осъденото лице или на изпълняващата държава, в което се твърди, че изпълнението на наказанието няма да постигне целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице, компетентният орган на издаващата държава ще трябва да разгледа това становище и ако желае да продължи производството, ще трябва да се увери, че независимо от доводите, използвани в съответното становище, реинтеграцията все пак ще бъде улеснена или подобрена (съображение 10).

2.7.3. Определение за „социална реинтеграция“

Въпреки че рамковото решение не съдържа изрично определение на понятието „социална реинтеграция“, то съдържа неизчерпателен списък на елементите за оценяване на това дали социалната реинтеграция на осъденото лице ще бъде подобрена в резултат на трансфера на осъденото лице. Компетентният орган на издаващата държава следва да вземе под внимание някои елементи, като „връзките на лицето с изпълняващата държава, както и дали то счита тази държава за мястото на своите семейни, езикови, културни, социални или икономически и други връзки с изпълняващата държава“ (съображение 9).

От гореизложеното следва, че в контекста на рамковото решение социалната реинтеграция следва да се тълкува в смисъл, че е по-целесъобразно мерките за реинтеграция да се предприемат в държава, в която осъденото лице разбира езика и с която то има тесни връзки. Възможността за социален контакт с роднини и приятели помага на осъденото лице да се подготви да се върне в общността. Тази цел може да не бъде постигната, ако лицето е държано в чужда държава, когато е вероятно вече да не му бъде позволено да остане в тази държава, след като е изтърпяло наказанието.

2.7.4. Условия за изпълнение на наказанието

Възможностите за социална реинтеграция също така могат да зависят от условията за изпълнение на наказанието в изпълняващата държава.

Когато изпълняващата държава — по време на консултациите или когато се е възползвала от възможността да представи мотивирано становище след предаването на съдебното решение и на удостоверението — предвижда, че може да е необходимо адаптиране на наказанието, тази информация може да бъде включена в мотивите й относно възможностите за улесняване на социалната реинтеграция.

Подобна тенденция може да се наблюдава по отношение на потенциалните разпоредби относно предсрочно или условно освобождаване, които могат да се прилагат в изпълняващата държава (вж. член 17). Издаващата държава има възможността да поиска информация относно тези условия за изпълнение, при което изпълняващата държава има задължението да я информира (вж. член 17, параграф 3).

Това би помогнало на изпълняващата държава да обоснове оценката си на искания трансфер, както и да представи на издаващата държава допълнителна съответна информация, за да се увери, че социалната реинтеграция ще бъде подобрена.

2.8. Списъкът с 32 престъпления, които дават основание за предаване без проверка за двойна наказуемост

Преди трансфера на осъденото лице компетентният издаващ орган следва да определи дали едно или повече от престъпленията принадлежат към една от 32-те категории, по отношение на които не се прилага проверката за двойна наказуемост. Списъкът с престъпления се съдържа в член 7, параграф 1, както и в удостоверението, в което следва да се постави отметка срещу включените в списъка престъпления. За да се приложи член 7, престъпленията в списъка следва да бъдат наказуеми в издаващата държава с лишаване от свобода или мярка, включваща лишаване от свобода, за максимален срок от най-малко три години.

От решаващо значение е правото на издаващата държава членка. Това беше потвърдено в решението C-303/05 по дело *Advocaten voor de Wereld* във връзка с Рамковото решение 2002/584⁽⁴⁰⁾.

Изпълняващият орган може да проверява двойна наказуемост само за престъпления, които не фигурират в списъка с 32 престъпления.

Няколко държави членки обаче са се възползвали от възможността да проверяват двойната наказуемост във всички случаи (член 7, параграф 4, вж. бележка под линия 14.) Съответните декларации могат да бъдат оттеглени по всяко време.

⁽⁴⁰⁾ Решение на Съда от 3 май 2007 г. по дело *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, точки 48—61.

2.9. *Уязвими групи: непълнолетни извършители на престъпления и извършители с психични разстройства, и трансфер на терки за психиатрични или здравни грижи*

Специфична категория осъдени лица, уязвими по отношение на лечението, грижата и настаняването, са непълнолетните извършители и извършители, които страдат от болести, свързани с психичното здраве. Следва да се обърне специално внимание на прилагането на рамковото решение по отношение на тези специфични групи извършители.

Рамковото решение съдържа две разпоредби, приложими за случаите, които засягат непълнолетни лица и лица с психични разстройства и/или зависимости (и двете са в член 9). По същество компетентният орган на изпълняващата държава може да откаже да признае съдебното решение и изпълни наказанието, ако:

- i) наказанието е наложено на лице, което съгласно правото на изпълняващата държава поради възрастта си не може да бъде наказателно отговорно за деянията, по отношение на които е постановено съдебното решение (член 9, параграф 1, буква ж); или ако
- ii) наложеното наказание включва мярка за психиатрични или здравни грижи или друг вид мярка, предвиждаща лишаване от свобода, която, независимо от член 8, параграф 3 ⁽⁴¹⁾, не може да бъде изпълнена от изпълняващата държава в съответствие с нейната правна или здравна система (член 9, параграф 1, буква к).

В случаите, посочени в член 9, параграф 1, буква к), изпълняващата държава следва да вземе предвид възможността наказанието да се адаптира в съответствие с рамковото решение, преди да откаже да признае и изпълни наказанието, включващо мярка, различна от наказание лишаване от свобода (вж съображение 19).

Освен това в тези случаи, преди да се вземе решението за отказ от признаване на съдебното решение и неизпълнение на наказанието, изпълняващата държава се консултира с издаващата държава, като използва всички подходящи средства за това и при необходимост отправя искане до последната да ѝ предостави без отлагане необходимата допълнителна информация (член 9, параграф 3).

Основанието за отказ, предвидено в член 9, параграф 1, буква к), може да се приложи и в случаите, когато лицето не е признато за виновно за извършването на престъпление, въпреки че компетентният орган е приложил мярка, включваща лишаване от свобода, различна от затвор, в резултат на извършено престъпление (вж. съображение 20).

Когато издаващата държава прецени това за необходимо предвид възрастта на осъденото лице или неговото физическо или психическо състояние, на неговия законен представител се предоставя възможността да изрази устно или писмено становището си по отношение на трансфера (член 6, параграф 3).

2.10. *Съображения на издаващата държава, свързани с основните права*

Рамковото решение е в съответствие с основните права и принципите, признати в член 6 от ДЕС и отразени в Хартата на основните права на Европейския съюз (по-нататък: „Хартата на основните права на ЕС“) (съображение 13).

Съгласно неговия член 3, параграф 4 рамковото решение не води до изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи.

В резултат на това издаващата държава, особено в случаи, когато прехвърлянето на наказанието се иска без съгласието на осъденото лице, трябва да се увери, че прехвърлянето, признаването и изпълнението на наказанието няма да застрашат основните права на осъденото лице.

Условията в затворите водят до значителни проблеми в няколко държави — членки на ЕС, като пренаселеността в местата за лишаване от свобода е един от най-належащите проблеми. Нечовешкото или унижителното отношение има потенциала сериозно да подкопае прилагането на актовете на ЕС относно взаимното признаване, тъй като това би довело до нарушение на разпоредбите на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (по-нататък: „ЕКПЧ“) и Хартата на основните права на ЕС.

Този проблем обаче засега е разглеждан от Съда само в контекста на Рамково решение 2002/584 ⁽⁴²⁾. Съгласно Рамково решение 2002/584 изпълняващата държава е обвързана от принципа на взаимно признаване и поради това по принцип трябва да изпълнява ЕЗА и следователно да предава съответното лице на издаващата държава,

⁽⁴¹⁾ Член 8, параграф 3 гласи, че когато наказанието е несъвместимо със закона на изпълняващата държава по отношение на своя характер, компетентният орган на изпълняващата държава може да реши да го адаптира към наказанието или мярката, предвидени за подобни деяния съгласно националния закон на същата. В този случай наказанието или мярката съответстват във възможно най-голяма степен на наказанието, наложено от издаващата държава, от което следва, че наказанието не може да бъде заменено с парична санкция.

⁽⁴²⁾ Решение на Съда (голям състав) от 5 април 2016 г. по дело *Aranyosi and Căldăraru*, C-404/15 и C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198; Решение на Съда от 25 юли 2018 г., *MLT*, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589; Вж. също делото *Dorobantu* (C-128/18, висящо).

освен ако не се прилагат основанията за отказ. От друга страна, ситуацията съгласно рамковото решение се отнасят до трансфера на осъдени лица от издаващата държава в изпълняващата държава. В тази връзка издаващата държава няма задължение да прехвърля осъденото лице, ако възникнат съмнения относно условията на лишаване от свобода, дори ако другата държава членка изрично е поискала трансфера. Член 4 от Хартата на основните права, който забранява изтезанията или нечовешкото или унижително отнасяне се прилага по същия начин за трансфера на затворници, по-специално в ситуация, в която държава иска да прехвърли дадено лице без неговото съгласие.

3. Процедура по изпращане

3.1. Субекти, които имат право да започнат процедурата

Рамковото решение позволява на издаващата държава, изпълняващата държава, както и на осъденото лице да задействат механизма, който би могъл да доведе до трансфер. Съществуват обаче важни различия в зависимост от това кой започва процедурата.

Изпълняващата държава може по своя инициатива да поиска от издаващата държава да изпрати съдебното решение. Аналогично, осъденото лице също може да поиска от компетентните органи на издаващата държава или на изпълняващата държава да започнат процедура по изпращането на съдебното решение и удостоверението (член 4, параграф 5).

И при двата сценария обаче издаващата държава няма задължение да се съобрази с искането за изпращане на съдебното решение. Това произтича логично от факта, че издаващата държава остава единственият участник, който след като е било извършено престъпление, е постановил съдебно решение, за което е имал суверенни правомощия да го направи. В това си качество издаващата държава запазва свободата си на действие да оцени исканията на изпълняващата държава или на осъденото лице, или и на двете.

Така например издаващата държава може да пожелае да не прехвърли осъденото лице, ако в изпълняващата държава е предвидено лишаване от свобода с по-кратък срок, като вземе предвид разпоредбите относно предсрочното или условното освобождаване в тази държава. При вземането на решение къде е най-добре извършителят на престъплението да изтърпи наказанието си могат да бъдат взети предвид и интересите на жертвите. Държава членка може също така да не е склонна да прехвърли дадено лице, ако това прехвърляне ще рискува връщането му в престъпните среди в държавата му, вместо да бъде в интерес на социалната му реинтеграция.

Пълните правомощия на издаващата държава, свързани с вземането на решения, са показани и в член 13 от рамковото решение, който посочва, че докато изпълнението на наказанието в изпълняващата държава не е започнало, издаващата държава може да оттегли удостоверението, като посочи причините за това. В този контекст следва да се вземе предвид и член 17, параграф 3.

Поради това е важно да се отбележи, че от своя страна издаващата държава не е длъжна да изпрати съдебното решение и удостоверението, дори ако това е в интерес на осъденото лице. Само по себе си не съществува „право“ за трансфер на осъденото лице ⁽⁴³⁾.

Все повече нараства разбирането сред държавите членки, че становищата на жертвите следва да бъдат вземани предвид в контекста на изпълнението на наказанията на осъдените извършители, включително на международния трансфер на лица, лишени от свобода. Жертвите могат да се намират както в изпълняващата, така и в издаващата държава. Много държави членки са приели процедура, в рамките на която може да се търси мнението на жертвите относно трансфера и то да се взема предвид. Това обаче не поражда право на жертвите да се противопоставят на трансфер.

3.2. Процедура за получаване на становището на осъденото лице

Когато осъденото лице все още се намира в издаващата държава, му се предоставя възможност да изрази своето становище (устно или писмено) относно прехвърлянето, признаването и изпълнението на наказанието (член 6, параграф 3). Когато издаващата държава прецени това за необходимо предвид възрастта на осъденото лице или неговото физическо или психическо състояние, тази възможност се предоставя на неговия законен представител.

Винаги трябва да се иска становището на осъденото лице, дори ако няма изискване за съгласието му.

Въпреки че становището на осъденото лице не може да съставлява основание за отказ на база социална реинтеграция (съображение 10), то трябва да бъде взето предвид при оценката, свързана с улесняването на социалната реинтеграция и целесъобразността на искания трансфер (член 6, параграф 3).

⁽⁴³⁾ Има обаче изключение, ако съответните държави членки вече са дали съгласието си в производството относно изпълнението на европейска заповед за арест наказанието да бъде изпълнено в държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице или в държавата членка, в която то пребивава, в контекста на член 5, параграф 3 от Рамково решение 2002/584. Вж. раздел 11.1.

В каре к) от удостоверението трябва да се впише информацията относно становището на осъденото лице:

<p>к) Становище на осъденото лице:</p> <p>1. ☐ Осъденото лице не е могло да бъде изслушано, тъй като вече се е намирало в изпълняващата държава.</p> <p>2. ☐ Осъденото лице се намира в издаващата държава и:</p> <p>а. ☐ е поискало изпращането на съдебното решение и удостоверението</p> <p>☐ е дало съгласието си за изпращане на съдебното решение удостоверението</p> <p>☐ не е дало съгласието си за изпращане на съдебното решение и удостоверението (посочете изтъкнатите от осъденото лице причини):</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>б. ☐ Приложено е становището на осъденото лице.</p> <p>☐ Становището на осъденото лице е изпратено на изпълняващата държава на (посочете дата: дд-мм-гггг):</p>
--

3.3. Уведомяване на осъденото лице (член 6, параграф 4 и формуляр, даден в приложение II)

Компетентният орган на издаващата държава информира осъденото лице на разбираем за него език, че е взел решение да изпрати съдебното решение заедно с удостоверението, като използва за целта стандартния формуляр за уведомление, даден в приложение II. Когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава по времето на вземане на това решение, формулярът се предава на изпълняващата държава, която съответно уведомява осъденото лице (член 6, параграф 4).

Приложение II от рамковото решение съдържа стандартен формуляр за уведомление на осъденото лице.

<p>ПРИЛОЖЕНИЕ II</p> <p>УВЕДОМЯВАНЕ НА ОСЪДЕНОТО ЛИЦЕ</p> <p>С настоящото Ви уведомявам за решението на (компетентния орган на издаващата държава) за предаване на съдебното решение на (компетентния съд на издаващата държава) от (дата на съдебното решение) (номер на съдебното решение, ако е известен) на (изпълняващата държава) с цел признаването му и изпълнение на наложеното с него наказание в съответствие с националното законодателство, прието в изпълнение на Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз.</p> <p>За изпълнението на наказанието се прилага правото на (изпълняващата държава). Органите на тази държава ще бъдат компетентни да вземат решенията относно процедурите за изпълнение и да определят свързаните с него мерки, включително и относно основанията за предсрочно или условно освобождаване.</p> <p>Компетентният орган на (изпълняващата държава) трябва да приспадне целия срок на вече изгърпяното във връзка с наказанието лишаване от свобода от общия срок на наказанието за лишаване от свобода, което подлежи на изгърпяване. Компетентният орган на (изпълняващата държава) може да адаптира наказанието, единствено ако то е несъвместимо с правото на тази държава по отношение на своя срок или характер. Адаптираното наказание не може да бъде по-тежко от наказанието, наложено в (издаващата държава), по отношение на своя характер или срок.</p>

3.4. Документи, които трябва да бъдат изпратени

3.4.1. Удостоверение

Рамковото решение предвижда процес, различен от този в предишни многостранни актове: вместо да подаде официално искане, издаващата държава изпраща съдебното решение на държавата членка, в която желае да прехвърли осъденото лице. За да се ускори процесът, съдебното решение е придружено от стандартно

удостоверение, което включва необходимата за трансфера информация (членове 4 и 5, вж. приложение I към рамковото решение). Удостоверението трябва да бъде попълнено по правилен начин и трябва да съответства на съдебното решение. Удостоверението трябва да бъде подписано и верността на съдържанието му се удостоверява от компетентния орган на издаващата държава (член 5, параграф 2). На уебсайта на Европейската съдебна мрежа има на разположение онлайн инструмент за изготвяне на удостоверението — инструментът „Компендиум“⁽⁴⁴⁾.

То трябва да бъде преведено на официалния език — или, ако се използват повече от един официални езици, на един от официалните езици — на изпълняващата държава (член 23, параграф 1). Всяка държава членка обаче може да депозира декларация в Генералния секретариат на Съвета, че ще приема превод на един или повече други официални езици на ЕС. Ако части от удостоверението не са попълнени или не са достатъчно подробни, това води до ситуация, при която изпълняващата държава не разполага с достатъчно информация, за да вземе решение относно трансфера, и трябва да поиска допълнителна информация от издаващата държава, като причини забавяне на процеса.

Стандартните удостоверения на всички официални езици на ЕС, както и декларациите на приети от държавите членки езици, могат да бъдат намерени на уебсайта на Европейската съдебна мрежа⁽⁴⁵⁾.

3.4.2. Съдебно решение

Компетентният орган на издаващата държава трябва да изпрати заедно с удостоверението съдебното решение или заверен препис от него.

Като правило не се изисква превод на съдебното решение (член 23, параграф 2). Въпреки това остава възможно изпълняващата държава да поиска съдебното решение или основни части от него да бъдат придружени от превод. За да направи това, държавата членка трябва първо да е депозирала в Генералния секретариат на Съвета декларация, че желае да разполага с възможност за формулиране на такова искане (член 23, параграф 3). На второ място, такова искане може да бъде отправено само когато изпълняващата държава счита, че съдържането на удостоверението е недостатъчно, за да се вземе решение относно изпълнението на наказанието, и да уточни, ако е необходимо, след консултация между компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава, кои са основните части на съдебното решение, изискващи превод.

В карета з) и и) от удостоверението трябва да се впише информация относно съдебното решение:

з) Съдебно решение, с което се налага наказанието:

1. Съдебното решение се отнася за общо деяния.

Обобщено представяне на фактите и описание на обстоятелствата, при които е/са извършено/извършени деянието/ята, включително време и място; и естество на участието на осъденото лице:

.....

Вид и правна квалификация на деянието/ята и приложими нормативни разпоредби, въз основа на които е постановено съдебното решение:

.....

2. Ако деянието/ята по буква з), точка 1 съставлява(т) едно или повече от престъпленията, посочени по-долу, съгласно определенията в законодателството на издаващата държава и които са наказуеми в издаващата държава с лишаване от свобода или мярка, изискваща запържане за не по-малко от три години, посочете това в съответната/ите клетки/и:

- участие в организирана престъпна група,
- тероризъм;
- трафик на хора,

⁽⁴⁴⁾ Използването на този инструмент има предимството попълването на удостоверението да е толкова лесно, колкото попълването на документ във формат Word, но разполага и с няколко полезни и лесни за използване функции, като например възможност за директно добавяне на компетентен орган в изпълняващата държава от инструмента „Съдебен атлас“ на Европейската съдебна мрежа; получаване на формуляра на езика или езиците, които се приемат от изпълняващата държава членка; запаметяване и изпращане по електронна поща. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/CompendiumChooseCountry/BG/>

⁽⁴⁵⁾ <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=BG&Id=36>

- сексуална експлоатация на деца и детска порнография,
- незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества,
- незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества;
- корупция;
- измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Европейските общности по смисъла на Конвенцията от 26 юли 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности;
- изпиране на имущество, придобито от престъпление;
- подправка на парични знаци, включително евро;
- престъпления, свързани с компютри;
- престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и застрашени растителни видове и разновидности;
- подпомагане на незаконно влизане и пребиваване;
- убийство, тежка телесна повреда;
- незаконна търговия с човешки органи и тъкани;
- отвличане, противозаконно лишаване от свобода и задържане на заложенници;
- расизъм и ксенофобия;
- организиран или въоръжен грабеж;
- незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството;
- мошеничество;
- рекет и изнудване;
- подправка на изделия и пиратство;
- подправка на и търговия с административни документи;
- подправка на платежни инструменти;
- незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа;
- незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали;
- трафик на незаконно отнети превозни средства;
- изнасилване;
- палеж;
- престъпления от компетентността на Международния наказателен съд;
- незаконно отвличане на летателни средства или кораби;
- саботаж.

3. Ако деянието/ята по точка 1 не е/са обхванато/и по точка 2, или съдебното решение и удостоверение са изпратени до държавата членка, която е заявила, че ще направи проверка за двойна наказуемост (член 7, параграф 4 от рамковото решение), моля опишете изчерпателно съответното/ите деяние/я:

.....
.....
.....

и) Вид на съдебното решение, с което се налага наказанието:

1. Посочете дали лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението:

1. Да, лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
2. Не, лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението

3. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 2, моля, потвърдете наличието на едно от следните:

3.1а. лицето е било призовано лично на (ден/месец/година) и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

3.1б. лицето не е било призовано лично, но чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

3.2. след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, лицето е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса;

ИЛИ

3.3. решението е било връчено лично на лицето на (ден/месец/година) и то е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което има право да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение, и

лицето изрично е заявило, че не оспорва решението;

ИЛИ

лицето не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок.

4. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 3.1б, 3.2 или 3.3, дайте информация как е изпълнено съответното условие:

.....
.....

2. Данни за срока на наказанието:

2.1. Обща продължителност на наказанието (дни):

2.2. Целият срок на лишаване от свобода, изтърпян във връзка с наказанието, по отношение на което е постановено съдебното решение (дни): към (...) (дата, на която е направено изчислението: дд/мм/гггг):

2.3. Брой дни, които следва да бъдат приспаднати от общата продължителност на наказанието по причини, различни от посочените по точка 2.2. (например амнистия, помилване или др. мерки, свързани с наказанието):, към (дата, на която е направено изчислението: дд-мм-гггг):

2.4. Дата, на която изтича срокът на наказанието в издаващата държава:

Не е приложимо, тъй като в момента лицето не е задържано

Лицето е задържано и наказанието, наложено съгласно правото на издаващата държава, ще бъде изтърпяно изцяло към (дата: дд-мм-гггг):

3. Вид на наказанието:

лишаване от свобода

мярка, включваща лишаване от свобода (посочете вида):

.....

3.5. *Допълнителна полезна информация, предоставена от издаващата държава*

Въпреки че това не се изисква съгласно рамковото решение, практиката показва, че определени документи, свързани със затворника, се считат за полезно допълнение, което да придружава искането за трансфер или което може да бъде споделено с изпълняващата държава при извършването на действителния трансфер, за да се улесни преместването на затворника. Такива документи са: данни за предишни осъждания на лишено от свобода лице (prisoner history sheet), лично досие на лишения от свобода по време на изтърпяване на наказанието (prisoner record of imprisonment), информационни доклади относно сигурността в местата за лишаване от свобода (prisoner security information) (вж. Справочника с ресурси на EuroPris за трансфера на осъдени лица ⁽⁴⁶⁾).

3.6. *Изпращане [Предаване]*

Компетентният орган на издаващата държава трябва да изпрати пряко на компетентния орган на изпълняващата държава съдебното решение или заверен препис от него, заедно с удостоверението. Изисква се писмено документиране, за да може компетентният орган на изпълняващата държава да установи истинността на искането. Оригиналът на съдебното решение или заверен препис от него и оригиналът на удостоверението се изпращат на изпълняващата държава при искане от нейна страна. Всички официални съобщения също се извършват пряко между посочените компетентни органи (член 5, параграф 1).

Съдебното решение или заверен препис от него заедно с удостоверението могат да се предават на компетентния орган в изпълняващата държава по всякакъв начин, позволяващ писмено документиране, например електронна поща или факс, при условия, позволяващи на изпълняващата държава да установи истинността (съображение 18)

Издаващата държава не може да изпраща съдебното решение заедно с удостоверението на повече от една изпълняваща държава наведнъж (член 5, параграф 3).

Ако компетентният орган на изпълняващата държава не е известен на компетентния орган на издаващата държава, последният извършва всички необходими запитвания, включително чрез звената за контакт на Европейската съдебна мрежа, с цел да получи информацията от изпълняващата държава (член 5, параграф 4) ⁽⁴⁷⁾.

Когато орган на изпълняващата държава получи съдебно решение, придружавано от удостоверение, без да е компетентен да го признае и да предприеме необходимите действия за неговото изпълнение, той изпраща служебно съдебното решение заедно с удостоверението на компетентния орган на изпълняващата държава и уведомява съответно компетентния орган на издаващата държава (член 5, параграф 5).

3.7. *Искане за информация за разпоредбите относно възможността за предсрочно или условно освобождаване*

За изпълнение на наказанието се прилага правото на изпълняващата държава. Органите на изпълняващата държава са компетентни да вземат решения относно процедурите за изпълнение и да определят свързаните с него мерки, включително и относно основанията за предсрочно или условно освобождаване (член 17 параграф 1).

Колко време осъденото лице ще излежи реално в затвора до голяма степен зависи от разпоредбите за ранно и условно освобождаване в изпълняващата държава. Разликите между отделните държави членки са значителни в това отношение: например в някои държави членки осъденото лице се освобождава след изтърпяване на две трети от наказанието, в други — след изтърпяване на една трета от наказанието ⁽⁴⁸⁾.

Изпълняващата държава информира компетентния орган на издаващата държава, по молба на последния, за приложимите правни разпоредби относно възможността за предсрочно или условно освобождаване. Издаващата държава може да приеме прилагането на такива разпоредби или да оттегли удостоверението (член 17, параграф 3).

Държавите членки имат възможността да предвидят, че във всяко решение за предсрочно или условно освобождаване могат да бъдат взети предвид онези разпоредби от националното законодателство, посочени от издаващата държава, съгласно които от определен момент лицето има право на предсрочно или условно освобождаване (член 17, параграф 4).

Препоръчва се изпълняващата държава да предостави на издаващата държава и на осъденото лице ясна информация и обяснение на приложимите си разпоредби, свързани с условното освобождаване. Това може да предполага, че е необходима по-подробна информация относно условията на изпълнение, а не само приложимите правни разпоредби.

⁽⁴⁶⁾ <https://www.europpris.org/file/europpris-resource-book-on-the-transfer-of-sentenced-prisoners-under-eu-framework-decision-909/>

⁽⁴⁷⁾ Информация относно координатите за връзка с компетентните органи може да бъде намерена в Съдебния атлас на уебсайта на Европейската съдебна мрежа. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/AtlasChooseCountry/BG/>

⁽⁴⁸⁾ Вж. решения на ЕСПЧ от 15 март 2005 г., *Veermae/Финландия*, жалба № 38704/03, и от 27 юни 2006 г., *Szabó/Швеция*, жалба № 28578/03. ЕСПЧ е постановил, че възможността срокът на наказанието лишаване от свобода да бъде *de facto* по-дълъг в изпълняващата държава само по себе си не прави лишаването от свобода произволно, доколкото наказанието, което трябва да бъде изтърпяно, не надвишава наказанието, наложено в наказателното производство във Финландия. Въпреки това Съдът не изключва възможността очевидно по-дълъг *de facto* срок на лишаване от свобода да породи спор по член 5 от ЕКПЧ и съответно да ангажира отговорността на държавата, в която е постановена присъдата, по този член.

В каре й) от удостоверението трябва да се впише информацията относно предсрочното или условно освобождаване в издаващата държава. В каре й) от удостоверението може да се впише подробна информация за разпоредбите относно предсрочното или условно освобождаване:

й) информация във връзка с предсрочно или условно освобождаване:

1. Съгласно правото на издаващата държава осъденото лице има право на предсрочно или условно освобождаване след изтърпяване на:
 - половината от срока на наказанието
 - две трети от срока на наказанието
 - друга част от срока на наказанието (посочете каква):
2. Компетентният орган на издаващата държава желае да бъде информиран относно:
 - приложимите нормативни разпоредби на изпълняващата държава относно предсрочното или условното освобождаване на осъдени лица;
 - началото и края на срока на предсрочното или условно освобождаване.

л) Други обстоятелства от значение за случая (информацията по избор):

.....

.....

3.8. *Искане за временно задържане*

Когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава, по искане на издаващата държава изпълняващата държава може да задържи осъденото лице или да предприеме всякакви други мерки, с които да осигури оставането на осъденото лице на нейна територия. Такова искане за задържане може да бъде отправено преди получаването на съдебното решение и удостоверението или преди да се вземе решението относно признаването на съдебното решение и изпълнението на наказанието. Не се допуска удължаване на срока на наказанието вследствие на задържането на основание на разпоредбата за временно задържане (член 14).

Тази разпоредба дава възможност на държавата, в която е постановена присъдата, да гарантира, че осъденото лице няма да се укрие, например докато изчаква резултата от проверката на изпълняващата държава, дали действително е възможно да поеме изпълнението на наказанието.

В каре д) от удостоверението трябва да се впише информацията относно временното задържане:

д) Искане за временно задържане от страна на издаващата държава (когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава):

- Издаващата държава иска от изпълняващата държава да задържи осъденото лице или да предприеме друго действие, с което да осигури оставането на осъденото лице на нейна територия, до вземане на решение относно признаването и изпълнението на наказанието.
- Издаващата държава вече е изискала от изпълняващата държава да задържи осъденото лице или да предприеме друго действие, с което да осигури оставането на осъденото лице на нейна територия, до вземане на решение относно признаването и изпълнението на наказанието. Моля, впишете наименованието на органа в изпълняващата държава, който е взел решението по искане за задържането на лицето (ако е приложимо и известно):

.....

.....

.....

3.9. *Оттегляне на удостоверението*

Издаващата държава може да оттегли удостоверението, като посочи причините за това, докато изпълнението на наказанието в изпълняващата държава не е започнало (член 13). Всъщност издаващата държава може, на основание член 17, параграф 3, да поиска информацията относно условията за изпълнение на наказанието в изпълняващата държава, на което последната трябва да отговори, като предостави точна информация. Тогава, и все още преди

изпълнението на наказанието да е започнало, издаващата държава може да реши да оттегли удостоверението. По-конкретно, ако издаващата държава счита, че трансферът ще доведе до преждевременно освобождаване, тя може да реши да не предава съответното лице и да оттегли удостоверението.

При оттегляне на удостоверението изпълняващата държава прекратява изпълнението на наказанието.

ЧАСТ II: ПРИЗНАВАНЕ НА СЪДЕБНОТО РЕШЕНИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЕТО

4. Процедура по признаване

4.1. Срок за вземане на решение относно признаването, както и средства за защита срещу решение за трансфер

Рамковото решение цели създаването на нова, опростена и по-ефективна система за трансфер на наказания с цел улесняване и ускоряване на трансграничното съдебно сътрудничество. Затова в него са предвидени срокове, в които трансферът трябва да бъде осъществен. Компетентният орган в изпълняващата държава решава във възможно най-кратък срок дали да признае съдебното решение и да изпълни наказанието и съответно информира издаващата държава, включително за евентуални решения за адаптиране на наказанието (член 12, параграф 1). Окончателното решение за признаване на съдебното решение и изпълнение на наказанието следва да се вземе в срок от 90 дни от получаването на съдебното решение и удостоверението (член 12, параграф 2).

Превिшаване на срока се допуска само при изключителни обстоятелства. В такъв случай изпълняващата държава следва да информира без забавяне компетентния орган на издаващата държава по какъвто и да е начин, като посочи причините за забавата и срока, който е преценила за необходим за вземането на окончателно решение (член 12, параграф 3).

Въпреки че е общоприето, че всички държави членки следва да осигурят на осъдените лица достъп до законните им права и средствата за правна защита в съответствие с националните си законодателства, държавите членки следва да гарантират, че тези средства за правна защита в техните системи се съобразяват с важността на спазването на сроковете в рамковото решение⁽⁴⁹⁾.

Съгласно член 19, параграф 1 от ДЕС държавите членки установяват правни средства, достатъчни за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на ЕС (вж също член 47 от Хартата на основните права на ЕС във връзка с правото на ефективни правни средства за защита).

Осъдените лица могат да подадат жалба срещу решението за признаване и изпълнение на решението съгласно правото на изпълняващата държава. Държавите членки следва да гарантират, че подобни жалби не възпрепятстват безпроблемното прилагане на рамковото решение, както и че сроковете се спазват. По правило, съгласно съображение 22 от рамковото решение, окончателното решение относно признаването на съдебно решение и изпълнението на наказание, включително и при процедура по обжалване, следва да бъде постановено в рамките на 90 дни след получаване на съдебното решение и удостоверението.

Съдът е определил в контекста на Рамково решение 2002/584, че това рамково решение не възпрепятства държавите членки да предвиждат възможност за подаване на жалба, която да спира изпълнението на решението на съдебния орган, при условие че окончателното решение се произнася в сроковете, предвидени в рамковото решение⁽⁵⁰⁾.

4.2. Искане за писмен превод на съдебното решение

Като правило не се изисква превод на съдебното решение (член 23, параграф 2). Въпреки това остава възможно изпълняващата държава да поиска съдебното решение или основни части от него да бъдат придружени от превод. За да направи това, държавата членка трябва първо да е депозирала в Генералния секретариат на Съвета декларация, че желае да разполага с възможност за формулиране на такова искане (член 23, параграф 3). На второ място, такова искане може да бъде отправено само когато изпълняващата държава счита, че съдържанието на удостоверението е недостатъчно, за да се вземе решение относно изпълнението на наказанието, и да уточни, ако е необходимо, след консултация между компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава, кои основни части на съдебното решение изискват превод (член 23, параграфи 2 и 3).

4.3. Отлагане

Рамковото решение предвижда възможност за отлагане на (не-) признаването, когато удостоверението е непълно или явно не съответства на съдебното решение (член 11). Компетентният орган на изпълняващата държава може да определи разумен срок за допълване или поправка на удостоверението (вж. член 9, параграф 1, буква а).

⁽⁴⁹⁾ Вж. в контекста на европейската заповед за арест (ЕЗА) Решение на Съда от 30 май 2013 г. по дело *Jeremy F.*, C-168/13 PPU, ECLI:EU:C:2013:358.

⁽⁵⁰⁾ Вж. също решението на Съда по дело *Jeremy F.*

4.4. *Временно задържане*

Когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава, по искане на издаващата държава изпълняващата държава може да задържи осъденото лице или да предприеме всякакви други мерки, с които да осигури оставането на осъденото лице на нейна територия. Такова искане за задържане може да бъде отправено преди получаването на съдебното решение и удостоверението или преди да се вземе решението относно признаването на съдебното решение и изпълнението на наказанието. Не се допуска удължаване на срока на наказанието вследствие на задържането на основание на разпоредбата за временно задържане (член 14).

Тази разпоредба дава възможност на държавата, в която е постановена присъдата, да гарантира, че осъденото лице няма да се укрие, например докато изчаква резултата от проверката на изпълняващата държава, дали действително е възможно да поеме изпълнението на наказанието.

5. **Решение за признаване и изпълнение**

5.1. *Общо задължение за признаване и изпълнение*

Компетентният орган на изпълняващата държава е задължен да признае съдебно решение, което е предадено, и трябва незабавно да предприеме всички необходими действия за изпълнение на наказанието, освен ако не реши да се позове на някое от основанията за отказ от признаване или от изпълнение (член 8, параграф 1).

5.2. *Съгласие на изпълняващата държава*

Съгласието на изпълняващата държава е предварително изискване във всички ситуации, които не са обхванати от член 4, параграф 1, букви а) или б), например граждани на изпълняващата държава, които не живеят в нея и няма да бъдат депортирани в нея, или лица, пребиваващи в изпълняващата държава, без да са нейни граждани (член 4, параграф 1, буква в). В този случай трябва да се проведе консултация между компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава и изпълняващата държава има право да откаже да сътрудничи, като не даде своето съгласие за трансфера (съображение 8).

За всяка държава членка може да се прилага изключение от това правило, ако тя направи декларация, в която се посочва, че не се изисква предварителното ѝ съгласие за изпращане на съдебното решение и удостоверението (член 4, параграф 7), когато осъденото лице:

- а) живее и е пребивавало законно и без прекъсване през най-малко пет години в изпълняващата държава и ще запази правото си на постоянно пребиваване в тази държава ⁽⁵¹⁾, и/или
- б) когато осъденото лице е гражданин на изпълняващата държава в случаи, различни от тези, предвидени член 4, параграф 1, букви а) и б).

Тази декларация е валидна в отношенията на държавата членка с други държави членки, направили същата нотификация при приемането на рамковото решение или във всеки друг по-късен момент (член 4, параграф 7).

При изпълнението на рамковото решение държавите членки приемат мерки, които по-специално отчитат целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице и въз основа на които техните компетентни органи трябва да вземат решение дали да разрешат или не, изпращането на съдебното решение и удостоверението в случаите по член 4, параграф 1, буква в) (член 4, параграф 6).

Декларациите по член 4, параграф 7 могат да бъдат разгледани на уебсайта на Европейската съдебна мрежа ⁽⁵²⁾.

5.3. *Списъкът с 32 престъпления, при които не се изисква проверка за двойна наказуемост*

Изпълняващият орган следва да провери дали издаващият орган е определил, че някое от престъпленията принадлежи към една от 32-те категории престъпления, изброени в член 7, параграф 1. Изпълняващият орган може да проверява двойна наказуемост само за престъпления, които не са посочени в списъка с 32 престъпления.

Следва да се подчертае, че за оценка на условията по член 7, параграф 1 от значение са само определенията за престъплението и максималното наказание съгласно правото на издаващата държава членка. Изпълняващият орган трябва да признае посочените от издаващия орган данни в удостоверението.

Съгласно рамковото решение държавите членки имат възможност да продължат да прилагат проверка за двойна наказуемост и за 32-те категории престъпления. За да се прилага това изключение, Генералният секретариат на Съвета трябва да бъде нотифициран с декларация в този смисъл при приемане на акта или на по-късен етап, който държавата членка счита за подходящ. По същия начин тези декларации могат да бъдат оттеглени от държавите членки по всяко време (член 7, параграф 4). Много държави членки са предоставили декларации, даващи възможност за проверка за двойна наказуемост за всички престъпления (вж. бележка под линия 14).

⁽⁵¹⁾ Понятието „постоянно пребиваване“ е обяснено във втора алинея от този член.

⁽⁵²⁾ <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=BG&Id=36>

В решението си по дело C-289/15, *Grundza* ⁽⁵³⁾, Съдът е дал тълкуване на член 7, параграф 3 и член 9, параграф 1, буква г) от рамковото решение (а именно как трябва да бъде преценено условието за двойна наказуемост). Съдът е постановил, както следва:

„38. (...) при преценката за двойна наказуемост компетентният орган на изпълняващата държава трябва да провери дали фактите в основата на престъплението, както са отразени в съдебното решение, постановено от компетентния орган на издаващата държава, сами по себе си също биха били наказуеми на територията на изпълняващата държава, ако се бяха осъществили на посочената територия.

(...)

49. (...) в рамките на преценката за двойна наказуемост компетентният орган на изпълняващата държава не трябва да проверява дали е бил нарушен интересът, защитен от издаващата държава, а дали, ако разглежданото престъпление бе извършено на територията на държавата членка, от която този орган е част, сходен интерес, защитен от националното право на последната държава, би бил счетен за нарушен.“

5.4. *Адаптиране на наказанието*

Тъй като рамковото решение се основава на взаимно доверие в правните системи на другите държави членки, решението на съдията в издаващата държава трябва да се спазва и по принцип не следва да има преразглеждане или адаптиране на това решение (член 8, параграф 1) ⁽⁵⁴⁾. Съществуват две изключения от този принцип на т.нар. „продължаване на изпълнението“ ⁽⁵⁵⁾, като и двете произтичат от несъвместимостта на срока или характера на наложеното в издаващата държава наказание със закона на изпълняващата държава:

- 1) срокът на наказанието се различава: когато наказанието на издаващата държава е несъвместимо със закона на изпълняващата държава по отношение на своя срок, последната може да го адаптира само ако то превишава най-тежкото наказание, предвидено за подобни деяния съгласно националния закон на изпълняващата държава (например прехвърляне на присъда за престъпления, свързани с наркотици, от 14 години, за които най-тежкото наказание, прилагано съгласно националния закон на изпълняващата държава, е 12 години). Адаптираното наказание обаче не може да бъде по-малко от най-тежкото наказание, предвидено за подобни деяния съгласно закона на изпълняващата държава (член 8, параграф 2);
- 2) характерът на наказанието се различава: когато присъдата на издаващата държава е несъвместима с националното право на изпълняващата държава по своя характер, изпълняващата държава може да я адаптира към наказанието или мярката, предвидени в собственото ѝ право за подобни престъпления (напр. доживотна присъда може да бъде адаптирана на присъда от 20 години). Компетентният орган на изпълняващата държава обаче трябва да гарантира, че адаптираното наказание или мярка съответстват във възможно най-голяма степен на първоначалното наказание, наложено от издаващата държава. Освен това не е възможно компетентният орган на изпълняващата държава да замени първоначалното наказание с парична санкция (член 8, параграф 3).

И в двете ситуации, когато се счита, че е необходимо адаптиране, компетентният орган на изпълняващата държава информира във възможно най-кратък срок компетентния орган на издаващата държава за решението си да адаптира наказанието (член 12, параграф 1).

Ако издаващата държава не е съгласна с адаптирането на наказанието, тя може да реши да оттегли удостоверението (член 13).

Адаптираното наказание не може да бъде по-тежко от наложеното в издаващата държава нито по своя характер, нито по своя срок (член 8, параграф 4).

Докато изпълнението на наказанието в изпълняващата държава не е започнало, издаващата държава може да оттегли удостоверението, ако счете, че решението за адаптиране на наказанието противоречи на нейните първоначални намерения за трансфер на осъденото лице (тълкуване на член 12, параграф 1 във връзка с член 13).

Член 8, параграфи 2 и 3 разглежда адаптирането на наказанието, което е било първоначално наложено от издаващата държава. Поради това разпоредбите относно адаптирането на наказанието не обхващат норми за предсрочно и условно освобождаване, тъй като те се отнасят до изпълнението на наказанието. Режимът за изпълнение на наказанието е установен в член 17 (вж. Раздел 7.3 по-долу).

⁽⁵³⁾ Решение от 11 януари 2017 г. по дело *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4 за тълкуване на член 7, параграф 3 и член 9, параграф 1, буква г) относно условията, които трябва да бъдат изпълнени във връзка с критерия за двойна наказуемост.

⁽⁵⁴⁾ Решение на Съда от 13 декември 2018 г. по дело *Sit*, C-514/17, ECLI:EU:C:2018:1016, и висящо преюдициално запитване от *Rechtbank Amsterdam* (Нидерландия), внесено на 20 юли 2018 г., SF (дело C-314/18).

⁽⁵⁵⁾ За разлика от т.нар. принцип на преобразуване на наказанието, който се прилага съгласно Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г. Вж. Обяснителния меморандум към Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г.

5.5. Основания за отказ от признаване на съдебното решение и изпълнение на наказанието

Общото задължение за признаване и изпълнение на съдебно решение, което е изпратено (залегнало в член 8, параграф 1), е ограничено от основания за отказ на признаване и изпълнение, т.е. от основанията за отказ (член 9). Важно е да се отбележи, че тези основания са единствените, които изпълняващият орган може да посочи като основа за отказ от изпълнение. Съдът на ЕС е изяснил във връзка с Рамково решение 2002/584, че списъкът с основания за отказ е изчерпателен ⁽⁵⁶⁾.

Ето защо основанията за отказ следва да се прилагат като незадължителни за компетентния орган. Текстът на член 9 ясно гласи, че компетентният орган „може“ да откаже да признае съдебното решение и да изпълни наказанието, което означава, че компетентният изпълняващ орган все пак разполага с право на преценка да определя за всеки отделен случай доколко е уместно да се позове на дадено основание за отказ ⁽⁵⁷⁾.

Компетентният орган на изпълняващата държава може да откаже да признае решението и изпълни наказанието, ако се прилагат едно или повече от следващите основания за отказ за признаване и изпълнение:

5.5.1. Непълно или несъответстващо удостоверение (член 9, параграф 1, буква а)

Удостоверението, посочено в член 4, е непълно или има явно несъответствие между него и съдебното решение и не е било допълнено или поправено в рамките на определен от компетентния орган на изпълняващата държава разумен срок.

5.5.2. Не са изпълнени критериите за изпращане (член 9, параграф 1, буква б)

Критериите, посочени в член 4, параграф 1, не са изпълнени. За допълнителна информация вж. раздел 2.3.1.

5.5.3. *Ne bis in idem* (член 9, параграф 1, буква в)

Изпълнението на наказанието би било в противоречие с принципа *ne bis in idem*.

Съдът е постановил няколко съдебни решения по дела относно тълкуването на принципа *ne bis in idem* във връзка с член 54 от Конвенцията за КПСШ. Тези съдебни решения са приложими към Рамково решение 2002/584 по силата на съдебното решение по дело C-261/09, *Mantello* ⁽⁵⁸⁾, и поясняват понятия като „окончателно решение“, „същото деяние“ и „наказанието е изгърпано“. В своето решение по дело C-129/14 PPU, *Spasic* ⁽⁵⁹⁾, Съдът е определил, че член 54 от Конвенцията КПСШ сам по себе си е в съответствие с член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, в който е залегнал принципът *ne bis in idem*.

Член 54 от Конвенцията за КПСШ

„Лице, което [има влязла в сила присъда] в една договаряща страна, не може да бъде преследвано за същите деяния в друга договаряща страна, при условие че[, ако присъдата е осъдителна], санкцията е изпълнена или е в процес на изпълнение, или не може да се изпълни по силата на законите в договарящата страна, в която е произнесена“.

Член 50 Харта на основните права на Европейския съюз

„Право на всеки да не бъде съден или наказан два пъти за едно и също престъпление.“

Никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказан за престъпление, за което вече е бил оправдан или осъден на територията на Съюза с окончателно съдебно решение в съответствие със закона.“

5.5.4. Липса на двойна наказуемост (член 9, параграф 1, буква г)

В случая, посочен в член 7, параграф 3, и — когато изпълняващата държава е направила декларация по член 7, параграф 4 — в случая, посочен в член 7, параграф 1, компетентният орган на изпълняващата държава може да откаже да признае съдебното решение, ако то се отнася до деяние, което не е наказуемо съгласно правото на изпълняващата държава.

Следователно това основание за отказ се отнася до:

- 1) деяния, които не принадлежат към някоя от 32-те категории престъпления, изброени в член 7, параграф 1;
- 2) деяния, които принадлежат към някоя от 32-те категории престъпления, изброени в член 7, параграф 1, но които са наказуеми в издаващата държава само с лишаване от свобода или мярка, изискваща за задържане за максимален срок, по-малък от три години, или

⁽⁵⁶⁾ По-специално в решенията по дело C-123/08, *Wolzenburg*, т. 57 и по съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU, *Aranyosi и Căldăraru*, точка 80.

⁽⁵⁷⁾ Вж. в тази връзка също така решение от 29 юни 2017 г., *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, точка 21.

⁽⁵⁸⁾ Решение от 16 ноември 2010 г., *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

⁽⁵⁹⁾ Решение от 27 май 2014 г., *Spasic*, C-129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

3) всички деяния, когато е направена декларация по член 7, параграф 4.

Във връзка с данъци или такси, мита и валутен обмен, признаването и изпълнението на съдебно решение не може да бъде отказано с аргумент, че законодателството на изпълняващата държава членка не предвижда същия вид данъци и такси или не съдържа същия тип правила по отношение на данъци, такси, разпоредби за мита и валутен обмен, като тези на издаващата държава членка.

В решението си по дело C-289/15, Grundza, Съдът е пояснил как трябва да бъде преценявано условието за двойна наказуемост (вж. раздел 5.3).

5.5.5. Изпълнението на наказанието е погасено по давност (член 9, параграф 1, буква д)

Изпълнението на наказанието е погасено по давност съгласно закона на изпълняващата държава.

5.5.6. Имунитет съгласно правото на изпълняващата държава (член 9, параграф 1, буква е)

Правото на изпълняващата държава предвижда имунитет и това прави невъзможно изпълнението на наказанието.

5.5.7. Възраст за наказателна отговорност (член 9, параграф 1, буква ж)

Наказанието е наложено на лице, което съгласно правото на изпълняващата държава поради възрастта си не може да бъде наказателно отговорно за деянията, по отношение на които е постановено съдебното решение.

В законодателствата на държавите членки минималната възраст за наказателна отговорност се определя по различен начин. Това основание за отказ се прилага, ако, поради възрастта на издирваното лице, в изпълняващата държава членка срещу него може да бъде образувано само гражданско или административно, но не и наказателно производство.

Съдът е пояснил в контекста на Рамково решение 2002/584 ⁽⁶⁰⁾, че съдебният орган на изпълняващата държава трябва ⁽⁶¹⁾ да отказва да предава само онези ненавършили пълнолетие лица, обект на ЕЗА, които съгласно правото на изпълняващата държава членка не са достигнали изискваната възраст, за да са наказателно отговорни за деянията, за които е издадена заповедта. За да оцени това, съдебният орган трябва само да провери дали съответното лице е достигнало минималната възраст, за да е наказателно отговорно в изпълняващата държава членка за деянията, за които е издадена ЕЗА. Не е необходимо органът да взема предвид евентуални допълнителни условия за личностна оценка, с каквито правото на тази държава членка конкретно обвързва наказателното преследване или осъждане на ненавършило пълнолетие лице за такива деяния.

5.5.8. Оставащият срок за изтърпяване от наложеното наказание е твърде кратък (член 9, параграф 1, буква з)

Към момента на получаване на съдебното решение от компетентния орган на изпълняващата държава за изтърпяване остават по-малко от шест месеца от наложеното наказание.

Предвид максималните срокове от 120 дни (90 дни за вземане на окончателното решение за признаване на съдебното решение, вж. член 12, параграф 2, + 30 дни за трансфер на осъденото лице, вж. член 15, параграф 1), предвидени в рамковото решение, изпълняващата държава може да счете, че не е подходящ трансфер, ако за изтърпяване остават по-малко от шест месеца от наложеното наказание. В тази връзка от значение е моментът, в който съдебното решение е получено от изпълняващата държава.

5.5.9. Задочни съдебни процеси (член 9, параграф 1, буква и)

Рамково решение 2009/299/ПВР измени рамковото решение, като измени член 9, параграф 1, буква и) относно постановяване на решения в отсъствие на лицето. Тези разпоредби са свързани със ситуации, в които изпълняващ орган е получил съдебно решение за признаване и изпълнение на наказание, произтичащо от производство в издаващата държава, на което лицето не е присъствало.

Член 9, параграф 1, буква и) от рамковото решение съдържа основание за отказ от изпълнение, ако съгласно предвиденото в член 4 удостоверение лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.

Това правило обаче съдържа редица изключения. Изпълняващ орган не може да откаже да изпълни искане за признаване и изпълнение на наказанието на основание на решение, което е постановено задочно, когато в удостоверението е посочено, че лицето, в съответствие с допълнителни процесуални изисквания, определени в националното законодателство на издаващата държава:

⁽⁶⁰⁾ Решение от 23 януари 2018 г., *Dawid Piotrowski*, C-367/16, ECLI:EU:C:2018:27.

⁽⁶¹⁾ Съгласно член 3, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, това е задължително основание за отказ, докато същото основание за отказ не е задължително в рамковото решение.

i) своевременно:

— или е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес,

и

— е уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

или

ii) след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса;

или

iii) след като решението му е било връчено лично и е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има право да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение

— изрично е заявило, че не оспорва решението,

или

— не е поискало повторно разглеждане, нито е обжалвало в приложимия за целта срок.

Съдът вече е произнесъл някои съдебни решения по задочни производства в контекста на Рамково решение 2002/584.

Решението по дело C-399/11, *Melloni* ⁽⁶²⁾, е свързано с въпроса дали член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска изпълняващият съдебен орган да обвързва посочените в тази разпоредба хипотези за изпълнението на ЕЗА, издадена с цел изпълнение на присъда, с условието задочната присъда да може да бъде подложена на преразглеждане в издаващата държава членка.

Съдът е счел, че член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 предвижда случай, при който може да бъде отказано изпълнението на ЕЗА, издадена с цел изпълнение на присъда, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановена присъдата. Тази възможност е съпътствана все пак от четири изключения, посочени в член 4а, параграф 1, букви а)—г) от Рамково решение 2002/584. Съдът е приел, че в посочените четири хипотези изпълняващият съдебен орган не може да обвързва предаването на задочно осъдено лице с условието присъдата да може да бъде подложена на преразглеждане в негово присъствие.

Освен това са издадени няколко съдебни решения във връзка с тълкуването на понятието „съдебен процес, вследствие на който е постановено решението“ по смисъла на член 4а, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 ⁽⁶³⁾.

5.5.10. Наказателно преследване за деяние, извършено преди трансфера (член 9, параграф 1, буква й)

Изпълняващата държава, преди да се вземе решението в съответствие с член 12, параграф 1, е подала искане за съгласие до компетентния орган на издаващата държава в съответствие с член 18, параграф 3, а издаващата държава в съответствие с член 18, параграф 2, буква ж), не е дала съгласие за наказателно преследване, наказване или лишаване от свобода по някакъв друг начин на съответното лице в изпълняващата държава за деяние, извършено преди трансфера, с изключение на това, за което е извършен трансферът на лицето. Съгласно съображение 23, в член 18, параграф 1 се посочва, че като се отчитат изключенията, изброени в параграф 2, принципът на особеността се прилага само когато е осъществен трансферът на лицето в изпълняващата държава. Поради това той не следва да се прилага, когато не е осъществен трансфер на лицето в изпълняващата държава — например когато лицето е избягало в изпълняващата държава.

⁽⁶²⁾ Решение от 26 февруари 2013 г., *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107.

⁽⁶³⁾ Решения на Съда на Европейския съюз: решение от 24 май 2016 г., *Dworzecki*, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346, решение от 10 август 2017 г., *Tyříkas*, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628, решение от 10 август 2017 г., *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:629 и решение от 22 декември 2017 г., *Ardic*, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026.

5.5.11. Мярка за психиатрични или здравни грижи или друг вид мярка, предвиждаща лишаване от свобода (член 9, параграф 1, буква к)

Наложено наказание включва мярка за психиатрични или здравни грижи или друг вид мярка, предвиждаща лишаване от свобода, която, независимо от член 8, параграф 3, не може да бъде изпълнена от изпълняващата държава в съответствие с нейната правна или здравна система.

Съображение 19 се посочва, че в случаите, посочени в член 9, параграф 1, буква к), изпълняващата държава следва да вземе предвид възможността наказанието да се адаптира в съответствие с рамковото решение, преди да откаже да признае и изпълни наказанието, включващо мярка, различна от наказание лишаване от свобода.

Съгласно съображение 20 основанието за отказ, предвидено в член 9, параграф 1, буква к), може да се приложи и в случаите, когато лицето не е признато за виновно за извършването на престъпление, въпреки че компетентният орган е приложил мярка, включваща лишаване от свобода, различна от наказание лишаване от свобода, в резултат на извършено престъпление.

5.5.12. Извънтериториално действие (член 9, параграф 1, буква л)

Съдебното решение се отнася за престъпление, което съгласно правото на изпълняващата държава се счита за извършено изцяло, предимно или основно на нейна територия или на място, приравнено на нейна територия.

Съгласно съображение 21 основанието за отказ, свързано с териториалността, следва да се прилага само в изключителни случаи и като се цели възможно най-добро сътрудничество съгласно разпоредбите на рамковото решение, като се отчита неговата цел. Решението за прилагане на това основание за отказ следва да се основава на анализ на всеки отделен случай и да се предшества от консултации между компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава.

5.6. *Частично признаване и изпълнение*

В рамковото решение се дава възможност на изпълняващата държава да се консултира с компетентния орган на издаващата държава, с оглед постигане на съгласие за частично признаване и изпълнение на дадено наказание, вместо да бъде отказано сътрудничество, ако не е възможно признаване изцяло (член 10).

В отделни случаи между държавите може да бъде договорено частично признаване и изпълнение на наказанието в съответствие с определените от тях условия, при условие че такова признаване и изпълнение няма да доведе до удължаване на срока на наказанието. Ако не бъде постигнато съгласие, удостоверението се оттегля.

6. **Трансфер на осъденото лице**

6.1. *Срокове за физическия трансфер*

Като основен принцип, ако осъденото лице се намира в издаващата държава, трансферът му се осъществява в момент, уговорен между издаващата и изпълняващата държава, но не по-късно от 30 дни, след като изпълняващата държава е взела окончателното решение относно признаването на съдебното решение, освен ако трансферът не бъде възпрепятстван от непредвидени обстоятелства (член 15, параграф 1).

Когато прехвърлянето на осъденото лице в рамките на посочения в член 15, параграф 1 от рамковото решение срок е възпрепятствано от непредвидени обстоятелства, компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава незабавно влизат във връзка. Трансферът се осъществява веднага след отпадане на тези обстоятелства. Компетентният орган на издаващата държава незабавно уведомява компетентния орган на изпълняващата държава и двата органа уговарят нова дата, на която да се осъществи трансферът. В този случай трансферът следва да се състои в срок от 10 дни, считано от уговорената по този начин нова дата (член 15, параграф 2).

6.2. *Транзит през друга държава членка*

За да се гарантира неограничен транзит на осъденото лице от издаващата до изпълняващата държава през територията на други държави членки, издаващата държава предава копие от удостоверението и искане за транзит до съответните държави членки, които позволяват транзита. Държавата членка, към която е отправено искането за транзит, нотифицира решението си не по-късно от една седмица след получаване на искането за транзит (член 16, параграфи 1—3).

Предаването на копие от удостоверението и искане за транзит не се изисква в случай на въздушен превоз без предвиден престой на територията на една или повече държави членки (вж. член 16, параграф 5).

6.3. Разноски по трансфера

Разноските, свързани с изпълнението на рамковото решение, се поемат от изпълняващата държава, с изключение на разноските по трансфера на осъденото лице в изпълняващата държава, както и на тези, които са възникнали изключително на територията на издаващата държава, които се поемат от последната (член 24).

6.4. Документи за пътуване

Макар и да не е упоменат в текста на рамковото решение, въпросът относно документите за пътуване е важен елемент за безпрепятственото му изпълнение на практика. Валидните документи за пътуване се считат за изключително важна и необходима предпоставка за осъществяване на трансфер (за допълнителна информация вж. Справочника с ресурси на EuroPris за трансфера на осъдени лица) ⁽⁶⁴⁾.

7. Изпълнение на наказанието

7.1. Приложено право при изпълнението

Рамковото решение ясно постановява, че за изпълнение на наказанието се прилага правото на изпълняващата държава. Органите на изпълняващата държава са единствено компетентни да вземат решения относно процедурите за изпълнение и да определят всички произтичащи от тях мерки, включително и относно основанията за предсрочно или условно освобождаване (член 17).

7.2. Приспадане

Компетентният орган на изпълняващата държава приспада изцяло срока на вече изтърпяното лишаване от свобода във връзка с наказанието, за което се отнася съдебното решение, от общия срок на наказанието за лишаване от свобода, което подлежи на изтърпяване (член 17, параграф 2) ⁽⁶⁵⁾.

7.3. Предсрочно и условно освобождаване

Колко време осъденото лице ще излежи реално в затвора до голяма степен зависи от разпоредбите за предсрочно и условно освобождаване в изпълняващата държава. Разликите между отделните държави членки са значителни в това отношение: например в някои държави членки осъденото лице се освобождава след изтърпяване на две трети от наказанието, в други — след изтърпяване на една трета от наказанието ⁽⁶⁶⁾.

Компетентният орган на изпълняващата държава информира компетентния орган на издаващата държава, по молба на последния, за приложимите правни разпоредби относно възможността за предсрочно или условно освобождаване. Когато бъде предоставена тази информация, издаващата държава може да приеме прилагането на тези разпоредби или може да реши да оттегли удостоверението и да прекрати процеса по трансфер (член 17, параграф 3).

Държавите членки имат възможността да предвидят, че във всяко решение за предсрочно или условно освобождаване могат да бъдат взети предвид онези разпоредби от националното законодателство, посочени от издаващата държава, съгласно които от определен момент лицето има право на предсрочно или условно освобождаване (член 17, параграф 4).

Препоръчва се изпълняващата държава да предостави на издаващата държава и на осъденото лице ясна информация и обяснение на приложимите си разпоредби, свързани с условното освобождаване. Може да не е достатъчно само да се посочат приложимите правни разпоредби.

7.4. Амнистия, помилване

Издаващата държава, както и изпълняващата държава, могат да вземат решение за амнистия или помилване (член 19, параграф 1).

⁽⁶⁴⁾ <https://www.europpris.org/file/europpris-resource-book-on-the-transfer-of-sentenced-prisoners-under-eu-framework-decision-909/>

⁽⁶⁵⁾ По отношение на вземането под внимание от страна на изпълняващата държава на положен от осъденото лице труд по време на задържането му в издаващата държава вж. решението от 8 ноември 2016 г. по делото *Оглуанов* (C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835). По това дело Съдът е приел, че рамковото решение трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска такова тълкуване на национална разпоредба, което да оправомощава изпълняващата държава да намали наказанието на осъденото лице поради положен от него труд по време на задържането му в издаващата държава, когато компетентните органи на последната, при спазване на нейното законодателство, не са извършили подобно намаляване на наказанието.

⁽⁶⁶⁾ Вж. решения на ЕСПЧ от 15 март 2005 г., *Veermae/Финландия*, жалба № 38704/03, и от 27 юни 2006 г., *Szabó/Швеция*, жалба № 28578/03. ЕСПЧ е постановил, че възможността срокът на наказанието лишаване от свобода да бъде *de facto* удължен в изпълняващата държава сама по себе си не прави лишаването от свобода произволно, при условие че наказанието, което трябва да бъде изтърпяно, не надвишава наказанието, наложено в наказателното производство в държавата, в която е постановена присъдата. Въпреки това Съдът не изключва възможността очевидно по-дълъг *de facto* срок на лишаване от свобода да породи спор по член 5 от ЕКПЧ и съответно да ангажира отговорността на държавата, в която е постановена присъдата, по този член. За да е валидно това обаче, трябва да се докаже наличието на сериозни основания да се приеме, че срокът, който трябва да бъде изтърпян в изпълняващата държава, е очевидно несъразмерен със срока, който трябва да бъде изтърпян в държавата, в която е постановена присъдата.

7.5. Преразглеждане на съдебното решение

Когато е подадена молба за възобновяване на производството с цел преразглеждане на съдебното решение обаче, по такава молба може да се произнася единствено издаващата държава (член 19, параграф 2).

7.6. Право на изпълнение на съдебното решение

Издаващата държава не предприема мерки по изпълнение на наказанието, ако изпълнението му е започнало в изпълняващата държава, освен в случаите, когато издаващата държава възстановява правото си да изпълнява наказанието, ако изпълняващата държава я уведоми за частичното неизпълнение на наказанието (член 22).

7.7. Задължения за уведомяване и предоставяне на информация

Рамковото решение съдържа подробни задължения за информиране за издаващата и изпълняващата държава, както преди, така и след прехвърлянето.

Компетентният орган на издаващата държава трябва да уведомява компетентния орган на изпълняващата държава за всяко решение или мярка, в резултат на които наказанието престава да подлежи на изпълнение незабавно или в рамките на определен срок (член 20). Вследствие на това компетентният орган на изпълняващата държава спира изпълнението на наказанието веднага след получаването на тази информация.

Компетентният орган на изпълняващата държава уведомява без забавяне компетентния орган на издаващата държава по начин, който позволява писмено документиране (член 21):

- а) за предаването на съдебното решение и удостоверението на компетентния орган на друга държава членка в случаите, когато изпълняващата държава не е компетентна да го признае;
- б) за обстоятелството, че е практически невъзможно да се изпълни наказанието, тъй като след предаване на съдебното решение и удостоверението на изпълняващата държава, осъденото лице не може да бъде открито на територията на изпълняващата държава, като в този случай изпълняващата държава не е задължена да изпълни наказанието;
- в) за окончателното решение за признаване на съдебното решение и за изпълнение на наказанието, включително и за датата на вземане на решението;
- г) за всеки отказ от признаване на съдебното решение и от изпълнение на наказанието въз основа на основания за отказ (член 9), като се посочват мотивите за този отказ;
- д) за всяко решение за адаптиране на наказанието (член 8, параграф 2 или 3), като се посочват мотивите за това решение;
- е) за всяко решение да не се изпълнява наказанието, ако е взето решение за амнистия или помилване (член 19, параграф 1), като се посочат мотивите за това решение;
- ж) за началото и края на периода на условно освобождаване, когато издаващата държава го е посочила в удостоверението;
- з) за бягство на осъденото лице по време на изтърпяване на наказанието;
- и) за изпълнението на наказанието веднага след неговото изтърпяване.

8. Принцип на особеността

Осъдено лице, предадено на изпълняващата държава, „не се преследва, осъжда или лишава от свобода за деяние, извършено преди трансфера му и различно от това, във връзка с което е бил осъществен трансферът“ (член 18).

Съгласно съображение 23 принципът на особеността се прилага само когато е осъществен трансферът на лицето в изпълняващата държава. Поради това той не следва да се прилага, когато не е осъществен трансфер на лицето в изпълняващата държава — например когато лицето е избягало в изпълняващата държава.

Въпреки това съществуват редица специфични изключения от принципа на особеността (вж. член 18, параграф 2). Поради това лицето може да бъде преследвано в изпълняващата държава:

- а) когато лицето, макар и да е имало възможност да напусне територията на изпълняващата държава, не е направило това в срок от 45 дни от окончателното си освобождаване или се е завърнало на тази територия, след като я е напуснало;
- б) когато деянието не се наказва с наказание лишаване от свобода или мярка, включваща задържане;
- в) когато наказателното производство не води до прилагане на мярка, свързана с ограничаване на личната свобода;

- г) когато на осъденото лице може да бъде наложено наказание или мярка, която не е свързана с лишаване от свобода, а именно глоба или заместваща мярка, дори ако глобата или заместващата мярка могат да доведат до ограничаване на личната му свобода;
- д) когато осъденото лице е дало съгласие за трансфера;
- е) когато осъденото лице, след трансфера му, изрично се е отказало от правото си да се възползва от „принципа на особеността“ по отношение на конкретни дейния, предхождащи предаването му. Отказът следва да бъде направен пред компетентен съдебен орган на изпълняващата държава и да бъде документиран в съответствие с националното право на тази държава; отказът се изготвя по начин, от който да личи, че е добровolen и че лицето напълно съзнава последиците. За тази цел лицето има право да бъде представлявано от защитник;
- ж) в случаите, различни от посочените по-горе, когато издаващата държава даде съгласието си.

Искане за съгласие се подава до компетентния орган на издаващата държава, придружено от посочената в член 8, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 ⁽⁶⁷⁾ информация, придружена със съответен превод. Съгласието се дава, ако съществува задължение за предаване на лицето съгласно Рамково решение 2002/584. Решение следва да се вземе не по-късно от 30 дни от получаване на искането. Що се отнася до случаите, посочени в член 5 от Рамково решение 2002/584 ⁽⁶⁸⁾, изпълняващата държава е длъжна да предостави гаранциите, предвидени в него (вж. член 18, параграф 3).

ЧАСТ III: РАЗНИ ВЪПРОСИ

9. Комуникация между компетентните органи на различните етапи от процедурата

Рамковото решение предвижда редовна консултация между издаващата държава и изпълняващата държава на различните етапи от процеса. Тази консултация често е предвидена като задължителна част от процедурата с цел улесняване на сътрудничеството.

1. Изпълняващата държава трябва да проведе задължителна консултация с издаващата държава, когато възнамерява да се позове на основанието за отказ по смисъла на член 9, параграф 1, букви а), б), в), и), к) и л) (член 9, параграф 3).
2. Ако не е възможно пълно признаване, изпълняващата държава може, вместо да откаже сътрудничество, в отделни случаи да се консултира с компетентния орган на издаващата държава с цел да постигнат съгласие за частично признаване и изпълнение на наказанието (член 10).
3. В случай че възникнат непредвидени обстоятелства, които възпрепятстват осъществяването на трансфера на първоначално договорената от държавите дата, издаващата държава и изпълняващата държава трябва да се консултират една с друга, за да определят нова дата, на която да се осъществи трансферът (член 12, параграф 3).

Комуникацията между държавите, които са част от процедурата, трябва да се осъществява „чрез всякакви подходящи средства“, т.е. по електронна поща, по телефона, писмено (в този контекст вж. и съображение 18).

Европейската съдебна мрежа и Евроюст имат за задача да улесняват комуникацията между компетентните органи ⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁷⁾ Съгласно член 8, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 се предоставя следната информация: а) самоличност и гражданство на издирваното лице; б) наименованието, адреса, телефона, факса и електронната поща на издаващия съдебен орган; в) доказателства за влязла в сила присъда, заповед за задържане или друг подлежащ на изпълнение съдебен акт със същата юридическа сила; г) характерът и правната квалификация на престъплението; е) описание на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето, мястото и степента на участие на издирваното лице в престъплението; ж) наложеното наказание, ако има влязла в сила присъда, или предвидените наказания за престъплението съгласно законодателството на издаващата държава членка; з) когато е възможно, описание на други последици от престъплението.

⁽⁶⁸⁾ В член 5 от Рамково решение 2002/584 са предвидени следните гаранции:

— когато престъплението, за което е издадена европейската заповед за арест, е наказуемо с доживотен затвор или мярка, изискваща задържане до живот, изпълнението на заповедта за арест е обусловено от наличието на разпоредби в правната система на издалата го държава членка за преразглеждане на наложеното наказание или мярка по искане на лицето или най-късно 20 години след постановяването им, или за помилване, което лицето може да поиска съгласно законодателството или практиката на издаващата държава членка с цел непривеждането им в изпълнение;

— когато лицето, обект на европейската заповед за арест с оглед провеждане на наказателно производство, е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава членка, предаване може да се извърши, при условие че то, след като бъде изслушано, бъде върнато в изпълняващата държава членка, за да изтърпи там наложеното в издаващата държава членка наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.

⁽⁶⁹⁾ Вж. съвместния документ на Евроюст/Европейската съдебна мрежа „Европейска съдебна мрежа и Евроюст — какво можем да направим за вас?“, достъпен на уебсайта на ЕСМ и на уебсайта на Евроюст.

10. Отношение с други споразумения

От 5 декември 2011 г. рамковото решение заменя следните актове относно трансфера между държавите — членки на ЕС, въпреки че те продължават да бъдат приложими между държавите членки и трети държави (член 26, параграф 1):

- Конвенцията на Съвета на Европа от 1983 г. (договор № 112) и Допълнителния протокол от 1997 г. към нея (договор № 167);
- Конвенцията на Съвета на Европа от 1970 г. за международното признаване на присъди (договор № 70);
- Дял III, глава 5 от Конвенцията за КПСШ от 1990 г.; и
- Конвенцията между държавите членки на Европейските общности относно изпълнението на наложени в чужбина наказания от 1991 г.

Държавите членки могат да продължат да прилагат действащите двустранни и многостранни споразумения или договорености и след 27 ноември 2008 г. или да сключват такива споразумения, доколкото същите позволяват задълбочаване и разширяване на целите на рамковото решение и способстват за по-нататъшното опростяване или улесняване на процедурите за изпълнение на наказания (член 26, параграфи 2 и 3). Държавите членки трябва да предоставят актуализирана информация на Съвета и на Комисията относно такива приложими двустранни споразумения или за всяко ново споразумение или договореност до три месеца след подписването им (член 26, параграф 4) ⁽⁷⁰⁾.

11. Връзки с други актове относно съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси

11.1. Рамково решение 2002/584/ПВР относно Европейската заповед за арест

Връзката между рамковото решение и Рамково решение 2002/584 е установена в член 25 и съображение 12 от рамковото решение.

Член 4, параграф 6 от Рамково решение 2002/584 предвижда, че когато европейската заповед за арест е издадена с оглед изпълнение на наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, и издирваното лице се намира или е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава, същата може да поеме изпълнението на наказанието или мярката, изискваща задържане, съгласно националното си право.

Член 5, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 предвижда, че когато лицето, обект на европейска заповед за арест с оглед провеждане на наказателно производство, е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава членка, предаване може да се извърши, при условие че то, след като бъде изслушано, бъде върнато в изпълняващата държава членка, за да изгърпи наложеното наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, в издаващата държава членка ⁽⁷¹⁾.

Съгласно член 25 и съображение 12 от рамковото решение, в случаите, в които се прилагат член 4, параграф 6 и член 5, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, към изпълнението на наказанията се прилага *mutatis mutandis* националното законодателство, прието в изпълнение на Рамково решение 2008/909/ПВР, доколкото е съвместимо с разпоредбите на Рамково решение 2002/584. Това също така предполага, че ограниченията, които се съдържат в правилата за адаптиране на наказанието (т.е. принципът на продължаване на изпълнението, установен в член 8 от рамковото решение), ще трябва да се спазват ⁽⁷²⁾.

Съдът също така изясни, че отказът да бъде изпълнена европейска заповед за арест по член 4, параграф 6 от Рамково решение 2002/584 предполага изпълняващата държава членка наистина да поеме изпълнението на наказанието лишаване от свобода, наложено на издирваното лице, така че във всеки случай не може да се счита, че само фактът, че тази държава заявява „готовност“ да поеме изпълнението на това наказание, може да оправдае такъв отказ ⁽⁷³⁾.

Това предполага, че преди всеки отказ на изпълнение на европейска заповед за арест по член 4, параграф 6 от Рамково решение 2002/584, изпълняващият съдебен орган трябва да направи проверка дали е възможно на практика наказанието да се изпълни в съответствие с неговото национално право, прието в изпълнение на Рамково решение 2008/909/ПВР.

Когато не е възможно изпълняващата държава членка да осигури изпълнението на наказанието, тя е задължена, с цел да избегне възможността за безнаказаност, да изпълни европейската заповед за арест и следователно да предаде издирваното лице на издаващата държава членка ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁷⁰⁾ Понастоящем такива двустранни споразумения съществуват между скандинавските държави (Словакия, Дания и Финландия) и между Словакия и Чешката република.

⁽⁷¹⁾ Вж. в тази връзка висящо дело C-314/18: Преюдициално запитване от Rechtbank Amsterdam (Нидерландия), постъпило на 8 май 2018 г., *Openbaar Ministerie/SF*

⁽⁷²⁾ Вж. в тази връзка висящо дело C-314/18: Преюдициално запитване от Rechtbank Amsterdam (Нидерландия), постъпило на 8 май 2018 г., *Openbaar Ministerie/SF*

⁽⁷³⁾ Решение на Съда от 29 юни 2017 г., *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, точка 22.

⁽⁷⁴⁾ Решение на Съда от 29 юни 2017 г., *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, точка 22.

В каре е) от удостоверението трябва да се впише информацията относно предходна европейска заповед за арест:

е) Връзка с предходна европейска заповед за арест (ЕЗА):

- Издадена е ЕЗА с цел изпълнение на наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане и изпълняващата държава се задължава да изпълни наказанието или мярката, изискваща задържане (член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Дата на издаване на ЕЗА и номер, ако е известен:

.....

Наименование на органа, който е издал ЕЗА:

Дата, на която е взето решението за изпълнение на наказанието и номер, ако е известен:

Наименование на органа, който е взел решението за изпълнение на наказанието:

- Издадена е ЕЗА с цел наказателно преследване на лице, което е гражданин на или пребивава в изпълняващата държава, като изпълняващата държава е предала лицето при условие че то ще бъде върнато в изпълняващата държава, за да изтърпи там наказанието лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, постановени срещу него в издаващата държава членка (член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Дата, на която е взето решението за предаване на лицето:

Наименование на органа, който е издал решението за предаване:

Номер на решението, ако е известен

Дата на предаване на лицето, ако е известна:

11.2. Други инструменти

11.2.1. Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁵⁾ за правата на жертвите на престъпления

Директивата 2012/29/ЕС за правата на жертвите на престъпления (по-нататък: „Директива за жертвите на престъпления“) предвижда възможност жертвите да бъдат нотифицирани относно освобождаването на извършителя (член 6, параграф 5 от Директивата за жертвите на престъпления). Освен това, член 21, букви з) и и) от рамковото решение предвижда задължение на изпълняващата държава да нотифицира издаващата държава за бягство на осъденото лице от затвора и за неговото освобождаване (след изпълнение на наказанието му). Не съществува обаче право жертвите да бъдат информирани за трансфера. Препоръчва се, когато е известно, че правата на жертвите могат да бъдат засегнати, издаващата държава да споделя тази информация с изпълняващата държава.

11.2.2. Рамково решение 2008/947/ПВР на Съвета ⁽⁷⁶⁾ за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения за пробация и алтернативни санкции

Важно разграничение трябва да се направи между рамковото решение и Рамково решение 2008/947/ПВР относно прилагането на принципа за взаимно признаване на решения за пробация и алтернативни санкции (наричано по-нататък: „Рамково решение 2008/947“). За тази цел в последния акт е уточнено, че той не се прилага по отношение на „изпълнението на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, които попадат в приложното поле на Рамково решение 2008/909/ПВР“ (член 1, параграф 3, буква а) от Рамково решение 2008/947). Освен това „алтернативна санкция“ се определя като „санкция, различна от наказание лишаване от свобода, мярка, която включва лишаване от свобода, или имуществена санкция, с която се налагат задължение или предписание“ (член 2, параграф 4 от Рамково решение 2008/947).

⁽⁷⁵⁾ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57).

⁽⁷⁶⁾ Рамково решение 2008/947/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване на решения за пробация и алтернативни санкции (ОВ L 337, 16.12.2008 г., стр. 102).

Въпреки това, когато лицето не изпълни задълженията и/или условията, които са му наложени след пробационната мярка или алтернативната санкция, и издаващата държава впоследствие наложи на лицето наказание лишаване от свобода, с цел то да бъде изтърпяно в изпълняващата държава (вж. в тази връзка член 14, параграф 4 и член 17 от Рамково решение 2008/947), трябва да се приложи Рамково решение 2008/909, тъй като съгласно Рамково решение 2008/947 не съществува правно основание за изпълнение на наказание лишаване от свобода, постановено в друга държава.

Друг проблем, който може да възникне, са т.нар. „комбинирани наказания“, които могат да бъдат налагани съгласно националното право на някои държави членки. Понякога съдебното решение съдържа отчасти наказания лишаване от свобода с отложено изпълнение и отчасти — без отложено изпълнение (със или без пробация). В резултат на това може да възникне ситуация, в която от държава членка може да бъде поискано да изпълни наказанието както по силата на рамковото решение, така и по силата на Рамково решение 2008/947. Комбинираното прилагане на двете рамкови решения би могло да доведе до ситуация, в която само част от наказанието може да бъде прехвърлено. Държавите членки следва да разгледат тази ситуация за всеки отделен случай.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

РАМКОВО РЕШЕНИЕ 2008/909/ПВР, НЕОФИЦИАЛНА КОНСОЛИДИРАНА ВЕРСИЯ

Текст на рамковото решение на български език

РАМКОВО РЕШЕНИЕ 2008/909/ПВР НА СЪВЕТА

от 27 ноември 2008 година

за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 31, параграф 1, буква а) и член 34, параграф 2, буква б) от него,

като взе предвид инициативата на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция,

като взе предвид становището на Европейския парламент,

като има предвид, че:

- (1) На заседанието си на 15 и 16 октомври 1999 г. в Тампере Европейският съвет подкрепи принципа на взаимното признаване, който да се превърне в крайгълен камък на правното сътрудничество в Съюза както по гражданскоправни, така и по наказателноправни въпроси.
- (2) В съответствие със заключенията от Тампере, на 29 ноември 2000 г. Съветът прие програма от мерки за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения по наказателни дела ⁽¹⁾, в която се изисква да се оцени необходимостта от модерни механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода (мярка 14) и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица по начин, който да обхваща и лицата, пребиваващи в държава членка (мярка 16).
- (3) Хагската програма за укрепване на свободата, сигурността и правосъдието в Европейския съюз ⁽²⁾ изисква от държавите членки да изпълнят програмата от мерки, особено в областта на изпълнението на окончателни актове, налагащи наказание лишаване от свобода.
- (4) Всички държави членки са ратифицирали Конвенцията на Съвета на Европа от 21 март 1983 г. за трансфер на осъдени лица. По тази конвенция осъдени лица могат да бъдат прехвърляни за изтърпяване на остатъка от наложеното им наказание само в държавата членка по гражданството им и само с тяхно съгласие и със съгласието на засегнатите държави. Допълнителният протокол към конвенцията от 18 декември 1997 г., позволяващ при определени условия трансфер без съгласието на лицето, не е ратифициран от всички държави членки. Нито един от тези инструменти не налага никакво основно задължение за поемане на отговорност за осъдените лица по отношение на изпълнението на наложени наказания или мерки.
- (5) Процесуалните права в наказателни производства са съществен елемент за осигуряване на взаимно доверие между държавите членки в процеса на съдебно сътрудничество. Отношенията между държавите членки, които се характеризират с особено взаимно доверие в правните системи на другите държави членки, позволяват признаването от изпълняващата държава на решенията, взети от органите на издаващата държава. Поради това следва да се осигури по-нататъшно развитие на сътрудничеството, предвидено в актовете на Съвета на Европа по отношение на изпълнението на съдебни решения по наказателни дела, и особено когато по отношение на граждани на Съюза има постановено съдебно решение по наказателно дело и е наложено наказание или мярка, включващо/а лишаване от свобода в друга държава членка. Въпреки необходимостта от осигуряване на подходящи гаранции за осъдените лица, тяхното участие в производството вече не следва да бъде определящо и във всички случаи да се изисква тяхното съгласие за изпращане на съдебното решение в друга държава членка с цел неговото признаване и изпълнение на наложеното наказание.

⁽¹⁾ ОВ С 12, 15.1.2001 г., стр. 10.

⁽²⁾ ОВ С 53, 3.3.2005 г., стр. 1.

- (6) Настоящото рамково решение следва да се изпълнява и прилага по начин, позволяващ спазването на общите принципи на равнопоставеност, справедливост и разумност.
- (7) Член 4, параграф 1, буква в) съдържа дискреционна разпоредба, която позволява изпращането на съдебното решение и удостоверението примерно до държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице, в случаи, различни от предвидените в параграф 1, букви а) и б), или до държавата членка, в която осъденото лице живее и е пребивавало законно и без прекъсване в продължение на поне пет години и в която ще запази правото си на постоянно пребиваване.
- (8) В случаите, посочени в член 4, параграф 1, буква в), изпращането на съдебното решение и удостоверението до изпълняващата държава зависи от консултациите, проведени между компетентните органи на издаващата и изпълняващата държава, както и от наличието на съгласие от страна на компетентния орган на изпълняващата държава. Компетентните органи следва да вземат предвид елементи, като например продължителност на пребиваването или други връзки с изпълняващата държава. В случаите, когато по силата на националното законодателство или международните актове осъденото лице може да бъде прехвърлено в държава членка и в трета държава, компетентните органи на издаващата и изпълняващата държави следва посредством консултации да преценят дали изпълнението в изпълняващата държава би допринесло повече за постигане на целта за социална реинтеграция, отколкото изпълнението в третата държава.
- (9) Изпълнението на наказанието в изпълняващата държава следва да увеличи възможността за социална реинтеграция на осъденото лице. За да се увери, че изпълнението на наказанието от изпълняващата държава ще постигне целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице, компетентният орган на издаващата държава следва да вземе предвид някои елементи като например връзките на лицето с изпълняващата държава, както и дали то счита тази държава за мястото на своите семейни, езикови, културни, социални или икономически и други връзки с изпълняващата държава.
- (10) Становището на осъденото лице, посочено в член 6, параграф 3, може да послужи основно при прилагането на член 4, параграф 4. Думите „и по-специално“ имат за цел да обхванат и случаи, при които становището на осъденото лице включва информация, от значение във връзка с основанията за отказ от признаване и изпълнение. Разпоредбите на член 4, параграф 4 и на член 6, параграф 3 не съставляват основание за отказ от социална реинтеграция.
- (11) На Полша е необходимо повече време отколкото на другите държави членки, за да се справи с практическите и материални последици от трансфера на полски граждани, осъдени в други държави членки, особено в светлината на увеличената мобилност на полски граждани в рамките на Съюза. Поради това следва да бъде предвидена временна дерогация с ограничен обхват за не повече от пет години.
- (12) Настоящото рамково решение следва също така да се прилага, *mutatis mutandis*, и към изпълнението на наказания в случаите по член 4, параграф 6 и член 5, параграф 3 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно Европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки⁽³⁾. Това означава, *inter alia*, че без да засяга това рамково решение, изпълняващата държава може да провери наличието на основание за отказ от признаване и изпълнение съгласно член 9 от настоящото рамково решение, включително и да извърши проверка за двойна наказуемост, доколкото изпълняващата държава е направила декларация по член 7, параграф 4 от настоящото рамково решение, като условие за признаването и изпълнението на съдебното решение, за да се прецени дали лицето да бъде предадено или да се изпълни наказанието в случаите по член 4, параграф 6 от Рамково решение 2002/584/ПВР.
- (13) Настоящото рамково решение зачита основните права и се съобразява с принципите, признати в член 6 от Договора за Европейския съюз и отразени в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално в глава VI от нея. Някоя разпоредба от настоящото рамково решение не следва да се тълкува като забраняваща отказа да се изпълни решение, когато са налице обективни причини да се счита, че наказанието е наложено с цел наказване на определено лице поради неговия пол, раса, религия, етнически произход, гражданство, език, политически убеждения или сексуална ориентация, или че неговото положение може да бъде застрашено поради някоя от тези причини.
- (14) Настоящото рамково решение не следва да бъде пречка държава членка да приложи своите конституционни норми, свързани със справедливия процес, свободата на сдружаване, свободата на печата и свободата на изразяване в други медии.
- (15) Настоящото рамково решение следва да се прилага в съответствие с правото на гражданите на Съюза да се придвижват и пребивават свободно на територията на държавите членки, предоставено с член 18 от Договора за създаване на Европейската общност.

⁽³⁾ ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1.

- (16) Настоящото рамково решение следва да се прилага в съответствие с приложимото общностно законодателство, и по-специално Директива 2003/86/ЕО на Съвета ⁽⁴⁾, Директива 2003/109/ЕО на Съвета ⁽⁵⁾ и Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾.
- (17) Когато в настоящото рамково решение се посочва държавата, в която осъденото лице „живее“, това означава мястото, с което лицето е свързано предвид неговото обичайно пребиваване и елементи като семейни, социални или професионални връзки.
- (18) При прилагането на член 5, параграф 1 следва да се осигури възможност да се предават съдебни решения или заверени преписи от тях заедно с удостоверение на компетентния орган в изпълняващата държава членка по начини, които позволяват писмено документиране, например електронна поща или факс, при условия, позволяващи на изпълняващата държава да установи истинността.
- (19) В случаите, посочени в член 9, параграф 1, буква к), изпълняващата държава следва да вземе предвид възможността наказанието да се адаптира в съответствие с настоящото рамково решение, преди да откаже да признае и изпълни наказанието, включващо мярка, различна от наказание лишаване от свобода.
- (20) Основанието за отказ, предвидено в член 9, параграф 1, буква к), може да се приложи и в случаите, когато лицето не е признато за виновно в извършването на престъпление, въпреки че компетентният орган е приложил мярка, включваща лишаване от свобода, различна от наказание лишаване от свобода, в резултат на извършено престъпление.
- (21) Основанието за отказ, свързано с териториалността, следва да се прилага само в изключителни случаи и като се цели възможно най-добро сътрудничество съгласно разпоредбите на настоящото рамково решение, като се отчита неговата цел. Решението за прилагане на това основание за отказ следва да се основава на анализ на всеки отделен случай и на консултации между компетентните органи на издаващата и изпълняващата държава.
- (22) Срокът, посочен в член 12, параграф 2, следва да се прилага от държавите членки по такъв начин, че по правило окончателното решение, включително и при процедура по обжалване, да бъде постановено в рамките на 90 дни.
- (23) Съгласно член 18, параграф 1, като се отчитат изключенията, изброени в параграф 2, принципът на особеността се прилага само, когато е осъществен трансферът на лицето в изпълняващата държава. Поради това той не следва да се прилага, когато не е осъществен трансфер на лицето в изпълняващата държава — например, когато лицето е избягало в изпълняващата държава,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РАМКОВО РЕШЕНИЕ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определения

По смисъла на настоящото рамково решение:

- а) „съдебно решение“ означава окончателно решение или разпореждане на съд на издаващата държава, с което се налага наказание на физическо лице;
- б) „наказание“ означава всяко наказание лишаване от свобода или мярка, включваща лишаване от свобода, постановени за ограничен или неограничен срок във връзка с извършено престъпление и вследствие на образувано наказателно производство;

⁽⁴⁾ ОВ L 251, 3.10.2003 г., стр. 12.

⁽⁵⁾ ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44.

⁽⁶⁾ ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

- в) „издаваща държава“ означава държавата членка, в която е постановено съдебно решение;
- г) „изпълняваща държава“ означава държавата членка, на която е изпратено съдебно решение с цел неговото признаване и изпълнение.

Член 2

Определяне на компетентните органи

1. Всяка държава членка съобщава на Генералния секретариат на Съвета кой орган или органи е компетентен, респ. са компетентни, съгласно нейното национално право, по настоящото рамково решение в случаите, когато тази държава членка е издаваща или изпълняваща държава.
2. Генералният секретариат на Съвета предоставя получената информация на разположение на всички държави членки и на Комисията.

Член 3

Цел и приложно поле

1. Целта на настоящото рамково решение е да установи правила, съгласно които държавите членки, с оглед улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице, да признават постановените съдебни решения и да изпълняват наказанието.
2. Настоящото рамково решение се прилага, когато осъденото лице се намира в издаващата или в изпълняващата държава.
3. Настоящото рамково решение се прилага само по отношение на признаването на съдебни решения и изпълнението на наказания по смисъла на настоящото рамково решение. Фактът, че освен наказанието е наложена и глоба и/или конфискация, която все още не е платена, събрана или изпълнена, не е пречка за изпращане на съдебното решение. Признаването и изпълнението на такива заповеди и решения за налагане на глоба и конфискация в друга държава членка става на основата на приложимите между държавите членки нормативни актове, по-специално на Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 г. относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции ⁽⁷⁾ и на Рамково решение 2006/783/ПВР на Съвета от 6 октомври 2006 г. за прилагане на принципа за взаимно признаване на решения за конфискация ⁽⁸⁾.
4. Настоящото рамково решение не води до изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 от Договора за Европейския съюз.

ГЛАВА II

ПРИЗНАВАНЕ НА СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯ

Член 4

Критерии за изпращане на съдебни решения и удостоверения до друга държава членка

1. При условие че осъденото лице се намира в издаващата държава или в изпълняващата държава и че това лице е дало съгласието си, когато такова се изисква съгласно член 6, съдебно решение, заедно с удостоверение, стандартен формуляр за което е даден в приложение I, може да бъде изпратено до една от следните държави членки:
 - а) държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която то живее; или
 - б) държавата членка, чийто гражданин е осъденото лице и в която, въпреки че не живее там, то ще бъде депортирано, след като бъде освободено от изпълнение на наказанието въз основа на заповед за експулсиране или депортиране, съдържаща се в съдебното решение или в акт на съдебен или административен орган или на друга мярка, взета в резултат на съдебното решение; или

⁽⁷⁾ ОВ L 76, 22.3.2005 г., стр. 16.

⁽⁸⁾ ОВ L 328, 24.11.2006 г., стр. 59.

в) държава членка, различна от държавата членка, посочена в букви а) и б), чийто компетентен орган е съгласен съдебното решение и удостоверението да бъдат изпратени в последната държава членка.

2. Изпращането на съдебното решение и удостоверението може да се извърши, ако компетентният орган на издаващата държава, когато е уместно, след консултации между компетентните органи на издаващата и изпълняващата държава, се е уверил, че изпълнението на наказанието от изпълняващата държава би спомогнало за постигането на целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице.

3. Преди да изпрати съдебното решение и удостоверението, компетентният орган на издаващата държава може да се консултира, чрез подходящи средства, с компетентния орган на изпълняващата държава. Консултацията е задължителна в случаите, посочени в параграф 1, буква в). В такива случаи компетентният орган на изпълняващата държава информира незабавно издаващата държава за взетото от него решение, с което приема или не приема да бъде изпратено съдебното решение.

4. По време на такава консултация компетентният орган на изпълняващата държава може да представи на компетентния орган на издаващата държава мотивирано становище за това, че изпълнението на наказанието в изпълняващата държава няма да изпълни целта за улесняване на социалната реинтеграция и успешното приобщаване на осъденото лице към обществото.

Когато не е проведена консултация, такава становище може да се представи незабавно след предаването на съдебното решение и удостоверението. Компетентният орган на издаващата държава взема предвид становището и решава дали да оттегли удостоверението, или не.

5. Изпълняващата държава може по своя инициатива да поиска от издаващата държава да изпрати съдебното решение заедно с удостоверението. Осъденото лице също може да поиска от компетентните органи на издаващата държава или на изпълняващата държава да започнат процедура по изпращането на съдебното решение и удостоверението съгласно настоящото рамково решение. Исканията, подадени по настоящия параграф, не задължават издаващата държава да изпрати съдебното решение заедно с удостоверението.

6. При изпълнението на настоящото рамково решение държавите членки приемат мерки, които по-специално отчитат целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице и въз основа на които техните компетентни органи трябва да вземат решение дали да разрешат или не изпращането на съдебното решение и удостоверението в случаите по параграф 1, буква в).

7. Всяка държава членка може при приемане на настоящото рамково решение или по-късно, да нотифицира Генералния секретариат на Съвета за това, че в отношенията ѝ с други държави членки, направили същата нотификация, не се изисква предварителното ѝ съгласие по параграф 1, буква в) за изпращането на съдебното решение и удостоверението:

- а) когато осъденото лице живее и е пребивавало законно и без прекъсване през най-малко пет години в изпълняващата държава и ще запази правото си на постоянно пребиваване в тази държава, и/или
- б) когато осъденото лице е гражданин на изпълняващата държава в случаи, различни от тези, предвидени в параграф 1, букви а) и б).

В случаите, посочени в буква а), право на постоянно пребиваване означава, че съответното лице:

- има право на постоянно пребиваване в съответната държава членка съгласно националния закон, с който се прилага общностното законодателство, прието въз основа на членове 18, 40, 44 и 52 от Договора за създаване на Европейската общност, или
- притежава валидно разрешение за пребиваване като постоянно или дългосрочно пребиваващо лице за съответната държава членка в съответствие с националния закон, с който се прилага общностното законодателство, прието въз основа на член 63 от Договора за създаване на Европейската общност, по отношение на държавите членки, за които това общностно законодателство е приложимо, или в съответствие с националния закон по отношение на държавите членки, за които то не е приложимо.

Член 5

Изпращане на съдебното решение и удостоверението

1. Компетентният орган на издаващата държава изпраща решението или заверен препис от решението заедно с удостоверението пряко на компетентния орган на изпълняващата държава, и то по начин, който позволява писмено документиране и при условия, позволяващи на изпълняващата държава да установи истинността му. Оригиналът на съдебното решение или негов заверен препис и оригиналът на удостоверението се изпращат на изпълняващата държава при искане от нейна страна. Всички официални съобщения също се извършват пряко между посочените компетентни органи.

2. Удостоверението се подписва и верността на съдържанието му се удостоверява от компетентния орган на издаващата държава.
3. Издаващата държава не може да изпраща съдебното решение заедно с удостоверението на повече от една изпълняваща държава наведнъж.
4. Ако компетентният орган на изпълняващата държава не е известен на компетентния орган на издаващата държава, последният извършва всички необходими запитвания, включително чрез звената за контакти на Европейската съдебна мрежа, създадена със Съвместно действие 98/428/ПВР на Съвета ^(*), с цел да получи информацията от изпълняващата държава.
5. Когато орган на изпълняващата държава получи съдебно решение, придружавано от удостоверение, без да е компетентен да го признае и да предприеме необходимите действия за неговото изпълнение, той изпраща служебно съдебното решение заедно с удостоверението на компетентния орган на изпълняващата държава и уведомява съответно компетентния орган на издаващата държава.

Член 6

Становище и уведомяване на осъденото лице

1. Без да се засяга параграф 2, съдебно решение заедно с удостоверение до изпълняващата държава може да бъде изпратено с цел неговото признаване и изпълнението на наказанието само със съгласието на осъденото лице в съответствие със закона на издаващата държава.
2. Съгласието на осъденото лице не се изисква, когато съдебното решение заедно с удостоверението е изпратено:
 - а) до държавата членка, чийто гражданин е и в която живее осъденото лице;
 - б) до държавата членка, в която осъденото лице ще бъде депортирано, след като бъде освободено от изпълнение на наказанието въз основа на заповед за експулсиране или депортиране, съдържаща се в съдебното решение или в акт на съдебен или административен орган или на друга мярка, взета в резултат на съдебното решение;
 - в) до държавата членка, в която осъденото лице е избягало или се е върнало поради наличието на висящо наказателно производство срещу него в издаващата държава или след осъждане в тази издаващата държава.
3. Във всички случаи, когато осъденото лице все още се намира в издаващата държава, му се предоставя възможност да изрази своето становище устно или писмено. Когато издаващата държава прецени това за необходимо предвид възрастта на осъденото лице или неговото физическо или психическо състояние, тази възможност се предоставя на неговия законен представител.

Становището на осъденото лице се взема предвид, когато се решава дали да се изпрати съдебното решение заедно с удостоверението. Когато лицето се е възползвало от предоставената по настоящия параграф възможност, становището на осъденото лице се изпраща на изпълняващата държава, и по-специално с оглед на член 4, параграф 4. Когато осъденото лице е изразило своето становище устно, издаващата държава осигурява достъп на изпълняващата държава до писмения запис на това становище.

4. Компетентният орган на издаващата държава информира осъденото лице на разбираем за него език, че е взел решение да изпрати съдебното решение заедно с удостоверението, като използва за целта стандартния формуляр за уведомление, даден в приложение II. Когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава по времето на вземане на това решение, формулярът се предава на изпълняващата държава, която съответно уведомява осъденото лице.
5. Параграф 2, буква а) не се прилага по отношение на Полша нито когато действа като издаваща, нито когато действа като изпълняваща държава в случаите, когато съдебното решение е било постановено преди изтичане на пет години, считано от 5 декември 2011 г. Полша може по всяко време да уведоми Генералния секретариат на Съвета за намерението си да не продължава да се ползва от тази дерогация.

^(*) ОВ L 191, 7.7.1998 г., стр. 4.

Член 7

Двойна наказуемост

1. Следните престъпления, ако в издаващата държава членка са наказуеми с лишаване от свобода или мярка, включваща лишаване от свобода за максимален срок от не по-малко от три години, и така както са определени в законодателството на издаващата държава, дават основание за признаване на съдебното решение и изпълнение на наложеното наказание, при условията на настоящото рамково решение и без проверка за евентуална двойна наказуемост на деянието:

- участие в организирана престъпна група,
- тероризъм,
- трафик на хора,
- сексуална експлоатация на деца и детска порнография,
- незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества,
- незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества,
- корупция,
- измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Европейските общности по смисъла на Конвенцията от 26 юли 1995 г. за защита на финансовите интереси на Европейските общности ⁽¹⁰⁾,
- изпиране на имущество, придобито от престъпление,
- подправка на парични знаци, включително евро,
- престъпления, свързани с компютри,
- престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и застрашени растителни видове и разновидности,
- подпомагане на незаконно влизане и пребиваване,
- убийство, тежка телесна повреда,
- незаконна търговия с човешки органи и тъкани,
- отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и задържане на заложници,
- расизъм и ксенофобия,
- организиран или въоръжен грабеж,
- незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството,
- мошеничество,
- рекет и изнудване,
- подправка на изделия и пиратство,
- подправка на и търговия с административни документи,
- подправка на платежни инструменти,
- незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа,
- незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали,
- трафик на противозаконно отнети превозни средства,
- изнасилване,
- палеж,
- престъпления от компетентността на Международния наказателен съд,
- незаконно отвлечане на летателни средства или кораби,
- саботаж.

2. Съветът може с единодушие и след консултация с Европейския парламент и при условията, определени в член 39, параграф 1 от Договора за Европейския съюз, по всяко време да реши да включи в списъка по параграф 1 и други видове деяния. Въз основа на представения му съгласно член 29, параграф 5 от настоящото рамково решение доклад Съветът преценява дали списъкът следва да бъде разширен или изменен.

⁽¹⁰⁾ ОВ С 316, 27.11.1995 г., стр. 49.

3. За деяния, различни от посочените в параграф 1, изпълняващата държава може да постави по отношение на признаването на съдебното решение и изпълнението на наказанието условието то да се отнася за деяния, които са наказуеми и съгласно правото на изпълняващата държава, независимо от елементите на състава или начина, по който са описани.

4. Всяка държава членка може, при приемане на настоящото рамково решение или по-късно, да заяви в декларация, нотифицирана на Генералния секретариат на Съвета, че няма да прилага параграф 1. Декларацията може да бъде оттеглена по всяко време. Тези декларации и оттеглянето им се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 8

Признаване на съдебното решение и изпълнение на наказанието

1. Компетентният орган на изпълняващата държава признава решението, което е предадено в съответствие с член 5 и съгласно процедурата по член 5, и незабавно предприема необходимите действия за изпълнение на наказанието, освен ако не реши да се позове на някое от основанията за отказ от признаване или от изпълнение по член 9.

2. Когато наказанието е несъвместимо със закона на изпълняващата държава по отношение на своя срок, компетентният орган на изпълняващата държава може да реши да адаптира наказанието, но само ако то превишава най-тежкото наказание, предвидено за подобни деяния съгласно националния закон на същата. Адаптираното наказание не може да бъде по-малко от най-тежкото наказание, предвидено за подобни деяния съгласно закона на изпълняващата държава.

3. Когато наказанието е несъвместимо със закона на изпълняващата държава по отношение на своя характер, компетентният орган на изпълняващата държава може да реши да го адаптира към наказанието или мярката, предвидени за подобни деяния съгласно националния закон на същата. В този случай наказанието или мярката съответстват във възможно най-голяма степен на наказанието, наложено от издаващата държава, от което следва, че наказанието не може да бъде заменено с парична санкция.

4. Адаптираното наказание не може да бъде по-тежко от наложеното в издаващата държава нито по своя характер, нито по своя срок.

Член 9

Основания за отказ от признаване на съдебното решение и изпълнение на наказанието

1. Компетентният орган на изпълняващата държава може да откаже да признае решението и изпълни наказанието, ако:
 - а) удостоверението, посочено в член 4, е непълно или има явно несъответствие между него и съдебното решение и не е било допълнено или поправено в рамките на определен от компетентния орган на изпълняващата държава разумен срок;
 - б) не са изпълнени критериите, посочени в член 4, параграф 1;
 - в) изпълнението на наказанието би било в противоречие принципа *ne bis in idem*;
 - г) в случая, посочен в член 7, параграф 3, и — когато изпълняващата държава е направила декларация по член 7, параграф 4 — в случая, посочен в член 7, параграф 1, съдебното решение се отнася до деяние, което не е наказуемо съгласно правото на изпълняващата държава. Въпреки това във връзка с данъци или такси, мита и валутен обмен, изпълнението на съдебно решение не може да бъде отказано с аргумент, че законодателството на изпълняващата държава не предвижда същия вид данъци и такси или не съдържа уредба по отношение на данъци или такси, мита и валутен обмен, еднаква с тази на издаващата държава членка;
 - д) изпълнението на наказанието е погасено по давност съгласно закона на изпълняващата държава;
 - е) правото на изпълняващата държава предвижда имунитет и това прави невъзможно изпълнението на наказанието;
 - ж) наказанието е наложено на лице, което съгласно правото на изпълняващата държава поради възрастта си не може да бъде наказателно отговорно за деянията, по отношение на които е постановено съдебното решение;
 - з) към момента на получаване на съдебното решение от компетентния орган на изпълняващата държава за изтърпяване остават по-малко от шест месеца от наложеното наказание;

- и) съгласно предвиденото в член 4 удостоверение лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен ако в удостоверението не е посочено, че лицето, в съответствие с допълнителни процесуални изисквания, определени в националното законодателство на издаващата държава:
- i) своевременно
- или е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес,
 - и
 - е уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;
- или
- ii) след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса;
- или
- iii) след като решението му е било връчено лично и е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има право да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение:
- изрично е заявило, че не оспорва решението;
- или
- не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;
- й) изпълняващата държава, преди да се вземе решението в съответствие с член 12, параграф 1, е подала искане в съответствие с член 18, параграф 3, а издаващата държава в съответствие с член 18, параграф 2, буква ж), не е дала съгласие за наказателно преследване, наказване или лишаване от свобода по някакъв друг начин на съответното лице в изпълняващата държава за деяние, извършено преди трансфера, с изключение на това, за което е извършен трансферът на лицето;
- к) наложеното наказание включва мярка за психиатрични или здравни грижи или друг вид мярка, предвиждаща лишаване от свобода, която, независимо от член 8, параграф 3, не може да бъде изпълнена от изпълняващата държава в съответствие с нейната правна или здравна система;
- л) съдебното решение се отнася за престъпление, което съгласно правото на изпълняващата държава се разглежда като извършено изцяло, предимно или основно на нейна територия или на място, приравнено на нейна територия.

2. Всяко решение по параграф 1, буква л), взето по отношение на деяния, извършени отчасти на територията на изпълняващата държава или място, приравнено на нейна територия, се приема от компетентния орган на изпълняващата държава, в изключителни обстоятелства и с оглед на всеки отделен случай, като се отчитат особените обстоятелства по случая и особено факта дали разглежданото поведение е проявено предимно или основно в издаващата държава.

3. В случаите, посочени в параграф 1, букви а), б), в), и), к) и л), преди да се вземе решението за отказ от признаване на съдебното решение и неизпълнение на наказанието, компетентният орган на изпълняващата държава се консултира с компетентния орган на издаващата държава, като използва всички подходящи средства за това и при необходимост отправя искане до последния да му предостави без отлагане необходимата допълнителна информация.

Член 10

Частично признаване и изпълнение

1. Ако компетентният орган на изпълняващата държава би могъл да признае съдебното решение и да изпълни наказанието отчасти, то преди да реши да не признае съдебното решение и да не изпълни наказанието изцяло, може да се консултира с компетентния орган на издаващата държава с оглед да се постигне съгласие в съответствие с предвиденото в параграф 2.

2. Компетентните органи на издаващата и на изпълняващата държава могат в отделни случаи да постигнат съгласие за частично признаване и изпълнение на определено наказание в съответствие с определените от тях условия, при условие че такова признаване и изпълнение няма да доведе удължаване на срока на наказанието. Ако такова съгласие не бъде постигнато, удостоверението се оттегля.

Член 11

Отлагане на признаването на съдебното решение

Когато посоченото в член 4 удостоверение е непълно или явно не съответства на съдебното решение, признаването на съдебното решение може да бъде отложено в изпълняващата държава до изтичането на разумен срок, определен от изпълняващата държава за допълване и поправка на удостоверението.

Член 12

Решение относно изпълнението на наказанието и срокове

1. Компетентният орган в изпълняващата държава решава във възможно най-кратък срок дали да признае съдебното решение и да изпълни наказанието и съответно информира издаващата държава, включително за евентуални решения за адаптиране на наказанието в съответствие с член 8, параграфи 2 и 3.

2. Освен ако не съществува основание за отлагане съгласно член 11 или съгласно член 23, параграф 3, окончателното решение за признаване на съдебното решение и изпълнение на наказанието се взема в срок от 90 дни от получаването на съдебното решение и удостоверението.

3. Когато при изключителни обстоятелства компетентният орган на изпълняващата държава няма възможност да спази срока, предвиден в параграф 2, той информира без забавяне компетентния орган на издаващата държава по какъвто и да е начин, като посочва причините за забавата и срокът, което е преценил за необходим за вземането на окончателно решение.

Член 13

Оттегляне на удостоверението

Докато изпълнението на наказанието в изпълняващата държава не е започнало, издаващата държава може да оттегли удостоверението от тази държава, като посочи причините за това. При оттегляне на удостоверението изпълняващата държава прекратява изпълнението на наказанието.

Член 14

Временно задържане

Когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава, по искане на издаващата държава изпълняващата държава може, преди получаването на съдебното решение и удостоверението или преди да се вземе решението относно признаването на съдебното решение и изпълнението на наказанието, да задържи осъденото лице или да предприеме всякакви други мерки, с които да осигури оставането на осъденото лице на нейна територия до вземането на решение относно признаването на съдебното решение и изпълнението на наказанието. Не се допуска удължаване на срока на наказанието вследствие на задържането на основание на настоящата разпоредба.

Член 15

Трансфер на осъдени лица

1. Когато осъденото лице се намира в издаващата държава, трансферът му в изпълняващата държава се осъществява в момент, уговорен между компетентните органи на издаващата и изпълняващата държава, но не по-късно от 30 дни, след като изпълняващата държава е взела окончателното решение относно признаването на съдебното решение и изпълнението на наказанието.

2. Когато прехвърлянето на осъденото лице в рамките на посочения в параграф 1 срок е възпрепятствано от непредвидени обстоятелства, компетентните органи на издаващата и изпълняващата държава незабавно влизат във връзка. Трансферът се осъществява веднага след отпадане на тези обстоятелства. Компетентният орган на издаващата държава незабавно уведомява компетентния орган на изпълняващата държава и двата органа уговарят нова дата, на която да се осъществи трансферът. В този случай трансферът следва да се състои в срок от 10 дни, считано от уговорената по този начин дата.

Член 16

Транзит

1. Всяка държава членка, в съответствие със законодателството си, позволява транзита през нейна територия на осъдено лице, което подлежи на трансфер в изпълняващата държава, при условие че издаващата държава ѝ е предала, заедно с искането за транзит, копие от удостоверението, посочено в член 4. Искането за транзит и удостоверението могат да се изпращат по какъвто и да е начин, който позволява писмено документиране. По молба на държавата членка, към която е отправено искането за транзит, издаващата държава предоставя превод на удостоверението на един от езиките, които са посочени в молбата като приемливи за държавата членка, към която е отправено искането за транзит.

2. Когато получи искане за разрешение за транзит, държавата членка, към която е отправено искането за транзит, информира издаващата държава, ако не може да даде гаранции, че осъденото лице няма да бъде наказателно преследвано или задържано, с изключение в предвидените в параграф 1 случаи, нито да бъде подложено на каквото и да е друго ограничение на свободата му на нейна територия за извършени деяния или наложени наказания, предхождащи момента, в който е напуснало територията на издаващата държава. В този случай издаващата държава може да оттегли искането.

3. Държавата членка, към която е отправено искането за транзит, нотифицира решението си, което приема приоритетно и не по-късно от една седмица след получаване на искането, използвайки същата процедура. Това решение може да бъде отложено до получаването на превода от държавата членка, към която е отправено искането за транзит, когато такъв превод се изисква съгласно параграф 1.

4. Държавата членка, към която е отправено искането за транзит, може да задържи осъденото лице за срок, не по-дълъг от необходимия за целите на транзита през нейна територия.

5. Не се изисква искане за транзит в случай на въздушен превоз без предвиден престой. Ако все пак се наложи непредвидено кацане, издаващата държава предоставя посочената в параграф 1 информация в срок от 72 часа.

Член 17

Приложимо право при изпълнението

1. За изпълнение на наказанието се прилага правото на изпълняващата държава. Органите на изпълняващата държава са единствено компетентни, при спазване на параграфи 2 и 3, да вземат решенията относно процедурата за изпълнение и да определят произтичащите от нея мерки, включително и относно основанията за предсрочно или условно освобождаване.

2. Компетентният орган на изпълняващата държава приспада изцяло срока на вече изтърпяното лишаване от свобода във връзка с наказанието, за което се отнася съдебното решение, от общия срок на наказанието за лишаване от свобода, което подлежи на изтърпяване.

3. Компетентният орган на изпълняващата държава информира компетентния орган на издаващата държава, по молба на последния, за приложимите правни разпоредби относно възможността за предсрочно или условно освобождаване. Издаващата държава може да приеме прилагането на такива разпоредби или да оттегли удостоверението.

4. Държавите членки могат да предвидят, че във всяко решение за предсрочно или условно освобождаване могат да бъдат взети предвид онези разпоредби от националното законодателство, посочени от издаващата държава, съгласно които от определен момент лицето има право на предсрочно или условно освобождаване.

Член 18

Принцип на особеността

1. При спазване на параграф 2, лице, предадено на изпълняващата държава на основание настоящото рамково решение не се преследва, осъжда или лишава от свобода за деяние, извършено преди трансфера му и различно от това, във връзка с което е бил осъществен трансферът.

2. Параграф 1 не се прилага в следните случаи:

- а) когато лицето, макар и да е имало възможност да напусне територията на изпълняващата държава, не е направило това в срок от 45 дни от окончателното си освобождаване или се е завърнало на тази територия, след като я е напуснало;
- б) деянието не се наказва с наказание лишаване от свобода или мярка, включваща задържане;
- в) наказателното производство не води до прилагане на мярка, свързана с ограничаване на личната свобода;
- г) когато на осъденото лице може да бъде наложено наказание или мярка, която не е свързана с лишаване от свобода, а именно глоба или заместваща мярка, дори ако глобата или заместващата мярка могат да доведат до ограничаване на личната му свобода;
- д) когато осъденото лице е дало съгласие за трансфера;
- е) когато осъденото лице, след трансфера му, изрично се е отказало от правото си да се възползва от „принципа на особеността“ по отношение на конкретни деяния, предхождащи предаването му. Отказът следва да бъде направен пред компетентен съдебен орган на изпълняващата държава и да бъде документиран в съответствие с националното право на тази държава. Отказът се изготвя по начин, от който да личи, че е доброволен и че лицето напълно съзнава последиците. За тази цел лицето има право да бъде подпомагано от защитник;
- ж) в случаите, различни от посочените по букви а)–е), когато издаващата държава даде съгласието си в съответствие с параграф 3.

3. Искане за съгласие се подава до компетентния орган на издаващата държава, придружено от посочената в член 8, параграф 1 на Рамково решение 2002/584/ПВР и преведена съгласно член 8, параграф 2 от него информация. Съгласието се дава, ако съществува задължение за предаване на лицето съгласно това рамково решение. Решението следва да бъде взето не по-късно от 30 дни след получаване на искането. Що се отнася до посочените в член 5 от това рамково решение случаи, изпълняващата държава е длъжна да предостави гаранциите, предвидени в него.

Член 19

Амнистия, помилване и възобновяване на производството

1. Издаващата държава, както и изпълняващата държава, могат да вземат решение за амнистия или помилване.
2. Единствено издаващата държава може да се произнася по молби за възобновяване на производството, довело до постановяване на съдебно решение за налагане на наказание, подлежащо на изпълнение съгласно настоящото рамково решение.

Член 20

Информация от издаващата държава

1. Компетентният орган на издаващата държава незабавно уведомява компетентния орган на изпълняващата държава за всяко решение или мярка, в резултат на които наказанието престава да подлежи на изпълнение незабавно или в рамките на определен срок.

2. Компетентният орган на изпълняващата държава прекратява изпълнението на наказанието, веднага щом бъде уведомен от компетентния орган на издаващата държава за решението или мярката, посочени в параграф 1.

Член 21

Информация, която се предоставя от изпълняващата държава

Компетентният орган на изпълняващата държава уведомява без забавяне компетентния орган на издаващата държава по начин, който позволява писмено документиране:

- а) за предаването на съдебното решение и удостоверението на компетентния орган, отговорен за изпълнението му в съответствие с член 5, параграф 5;
- б) за обстоятелството, че е практически невъзможно да се изпълни наказанието, тъй като след предаване на съдебното решение и удостоверението на изпълняващата държава, осъденото лице не може да бъде открито на територията на изпълняващата държава, като в този случай изпълняващата държава не е задължена да изпълни наказанието;
- в) за окончателното решение за признаване на съдебното решение и за изпълнение на наказанието, включително и за датата на вземане на решението;
- г) за всеки отказ от признаване на съдебното решение и от изпълнение на наказанието в съответствие с член 9, като се посочват мотивите за този отказ;
- д) за всяко решение за адаптиране на наказанието в съответствие с член 8, параграф 2 или 3, като се посочват мотивите за това решение;
- е) за всяко решение да не се изпълнява наказанието, поради една от причините, изброени в член 19, параграф 1, като се посочат мотивите за това решение;
- ж) за началото и края на периода на условно освобождаване, когато издаващата държава го е посочила в удостоверението;
- з) за бягство на осъденото лице по време на изтърпяване на наказанието;
- и) за изпълнението на наказанието веднага след неговото изтърпяване.

Член 22

Последици от трансфера на осъденото лице

1. При спазване на параграф 2 издаващата държава не предприема мерки по изпълнение на наказанието, ако изпълнението му е започнало в изпълняващата държава.
2. Издаващата държава възстановява правото си да изпълнява наказанието, ако изпълняващата държава я уведоми за частичното неизпълнение на наказанието в случаите по член 21, буква з).

Член 23

Езици

1. Удостоверението се превежда на официалния език или на един от официалните езици на изпълняващата държава. Всяка държава членка може при приемането на настоящото рамково решение или по-късно да посочи в декларация, депозирана в Генералния секретариат, че ще приема превод на един или повече други официални езика на институциите на Европейския съюз.
2. Не се изисква превод на съдебното решение, като обаче се спазва параграф 3.
3. Всяка държава членка може, при приемането на настоящото рамково решение или по-късно, да посочи в декларация, депозирана в Генералния секретариат на Съвета, че в качеството си на изпълняваща държава може, когато счита, че съдържането на удостоверението е недостатъчно, за да се вземе решение относно изпълнението на наказанието, веднага след получаване на съдебното решение или удостоверението да поиска съдебното решение или основни части от него да бъдат придружени от превод на официалния език или на един от официалните езици на изпълняващата държава, или на един или повече други официални езици на институциите на Европейския съюз. Това искане се прави, ако е необходимо, след консултация между компетентните органи на издаващата и изпълняваща държави с оглед да се уточни кои са основните части на съдебното решение, подлежащи на превод.

Вземането на решение за признаване на съдебното решение и за изпълнение на наказанието може да бъде отложено до момента на предоставяне на превода от издаващата държава на изпълняващата държава или, когато изпълняващата държава реши да преведе съдебното решение на свои разноски — до получаване на превода.

Член 24

Разноски

Разноските, свързани с изпълнението на настоящото рамково решение се поемат от изпълняващата държава, с изключение на разноските по трансфера на осъденото лице в изпълняващата държава, както и на тези, които са възникнали изключително на суверенната територия на издаващата държава.

Член 25

Изпълнение на наказания след Европейска заповед за арест

Без да се засягат разпоредбите на Рамково решение 2002/584/ПВР, разпоредбите на настоящото рамково решение се прилагат *mutatis mutandis*, доколкото са съвместими с разпоредбите на това рамково решение, към изпълнението на наказанията в случаи, когато държава членка се задължава да изпълни наказание съгласно член 4, параграф 6 от това рамково решение, или когато, действайки съгласно член 5, параграф 3 от това рамково решение, тя е поставила условие за последващо връщане на осъденото лице в съответната държава за изтърпяване на наказанието, за да се избегне възможността съответното лице да остане ненаказано.

ГЛАВА III

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 26

Отношение с други споразумения и договорености

1. Без да се засяга изпълнението им от страна на държавите членки и трети държави, както и временното им прилагане в съответствие с член 28, от 5 декември 2011 г. настоящото рамково решение заменя съответните разпоредби на следните конвенции, приложими към отношенията между държавите членки:

- Европейската конвенция за трансфер на осъдени лица от 21 март 1983 г. и допълнителният протокол към нея от 18 декември 1997 г.,
- Европейската конвенция за международното признаване на присъди от 28 май 1970 г.,
- дял III, глава 5 от Конвенцията от 19 юни 1990 г. за прилагане на Шенгенската конвенция от 14 юни 1985 г. относно постепенното премахване на контрола по общите граници,
- Конвенцията между държавите членки на Европейските общности относно изпълнението на наложени в чужбина наказания от 13 ноември 1991 г.

2. Държавите членки могат да продължат да прилагат действащите двустранни и многостранни споразумения или договорености и след 27 ноември 2008 г., доколкото същите позволяват задълбочаване и разширяване на целите на настоящото рамково решение и способстват за по-нататъшното опростяване или улесняване на процедурите за изпълнение на наказания.

3. Държавите членки могат да сключват двустранни и многостранни споразумения или договорености 5 декември 2008 г., доколкото такива споразумения и договорености позволяват задълбочаване или разширяване на разпоредбите на настоящото рамково решение и способстват за по-нататъшното опростяване или улесняване на процедурите за изпълнение на наказания.

4. В срок до 5 март 2009 г. държавите членки нотифицират Съвета и Комисията за съществуващите споразумения и договорености, посочени в параграф 2, които желаят да продължат да прилагат. Държавите членки нотифицират Съвета и Комисията и за всяко ново споразумение или договореност съгласно параграф 3 до три месеца след подписването им.

Член 27

Териториално приложение

Настоящото рамково решение се прилага за Гибралтар.

Член 28

Преходна разпоредба

1. За исканията, получени преди 5 декември 2011 г., продължават да се прилагат действащите нормативни актове за трансфер на осъдени лица. За получените след тази дата искания се прилагат правилата, приети от държавите членки съгласно настоящото рамково решение.
2. Независимо от това, всяка държава членка може, при приемането на настоящото рамково решение, да декларира, че в случаите когато окончателното съдебно решение е постановено преди посочената в декларацията дата, тя, в качеството си на издаваща и изпълняваща държава, ще продължи да прилага действащите нормативни актове за трансфер на осъдени лица, приложими преди 5 декември 2011 г. Ако е направена такава декларация, тези актове ще се прилагат в такива случаи по отношение на всички останали държави членки, независимо от това дали са направили или не декларация в същия смисъл. Тази дата не може да бъде след 5 декември 2011 г. Посочената декларация се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*. Тя може да бъде оттеглена по всяко време.

Член 29

Изпълнение

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да се съобразят с разпоредбите на настоящото рамково решение, до 5 декември 2011 г.
2. Държавите членки предоставят на Генералния секретариат на Съвета и на Комисията текста на разпоредбите, с които транспонират в националното си законодателство произтичащите от настоящото рамково решение задължения. Въз основа на изготвения от Комисията доклад на базата на тази информация, Съветът не по-късно от 5 декември 2012 г. оценява до каква степен държавите членки са се съобразили с разпоредбите на настоящото рамково решение.
3. Генералният секретариат на Съвета нотифицира на държавите членки и Комисията нотификациите или декларациите, направени съгласно член 4, параграф 7 и член 23, параграф 1 или 3.
4. Без да се засягат разпоредбите на член 35, параграф 7 на Договора за Европейския съюз, държавите членки, които са се срещали нееднократно с трудности при прилагането на член 25 от настоящото рамково решение, които не са били решени посредством двустранни консултации, следва да информират Съвета и Комисията за тези трудности. Въз основа на такава информация, както и на всяка друга информация, с която разполага, Комисията изготвя доклад, придружен от съответни законодателни предложения, които счита за подходящи, с оглед преодоляването на тези трудности.
5. До 5 декември 2013 г. Комисията изготвя доклад въз основа на получената информация, придружен от законодателните предложения, които прецени за подходящи. Съветът, въз основа на всеки доклад от Комисията и на всяко законодателно предложение, преразглежда по-специално член 25, за да прецени необходимостта от замяната му с по-конкретни разпоредби.

Член 30

Влизане в сила

Настоящото рамково решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА СТРАНСФЕР

УДОСТОВЕРЕНИЕ

по член 4 от Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз ⁽¹⁾

а) * Издаваща държава:
* Изпълняваща държава:

б) Съдът, който е постановил съдебното решение за налагане на наказанието, което е влязло в сила:
Официално наименование
Решението е постановено на (посочете дата: дд-мм-гггг):
Решението е влязло в сила на (посочете дата: дд-мм-гггг):
Номер на съдебното решение (ако е известен):

в) Информация относно органа, с който може да се осъществи контакт, ако има въпроси във връзка с удостоверението:

- Вид орган: Моля, отбележете в съответната клетка:
 Централен орган
 Съд
 Друг орган
- Данни за контакт с органа, посочен в буква в), точка 1:
Официално наименование:
.....
Адрес:
.....
Тел.: (код на държавата) (код на областта/града)
Факс: (код на държавата) (код на областта/града)
Адрес за електронна поща (ако е известен):
- Езици, на които е възможно да се осъществи връзка с органа:
- Данни за контакт с лицето/ата, с което/които да се осъществи връзка с цел получаване на допълнителна информация във връзка с изпълнението на съдебното решение или съгласуването на процедурите за трансфер (име, звание/ранг, тел., факс, адрес за електронна поща), ако се различават от тези по точка 2:
.....
.....

г) Информация относно лицето, на което е наложено наказанието:
Фамилно име:
Собствено(и) име(на):
Моминско име, където е приложимо:
Псевдоними, където е приложимо:

⁽¹⁾ „Настоящото удостоверение трябва да бъде изготвено или преведено на някой от официалните езици на изпълняващата държава-членка или на всеки друг език, който се приема от тази държава.“

Пол:

Националност:

Идентификационен номер или номер на социално осигуряване (ако е известен):

Дата на раждане:

Място на раждане:

Последни известни адреси/места на пребиваване:

Език(ци), които лицето разбира (ако са известни):

Осъденото лице се намира:

В издаващата държава и ще бъде осъществен трансферът му в изпълняващата държава.

В изпълняващата държава и изпълнението ще се състои в тази държава.

Допълнителна информация, която следва да се представи, ако е налична и относима:

1. Снимка и пръстови отпечатаци на лицето и/или данни за контакт с лицето, с което трябва да бъде осъществена връзка за получаването на тази информация:

2. Вид и номер на личната карта или паспорта на осъденото лице:

3. Вид и номер на разрешението за пребиваване на осъденото лице:

4. Друга полезна информация относно осъденото лице и неговите семейни, социални или професионални връзки с изпълняващата държава:

д) Искане за временно задържане от страна на издаващата държава (когато осъденото лице се намира в изпълняващата държава):

Издаващата държава иска от изпълняващата държава да задържи осъденото лице или да предприеме друго действие, с което да осигури оставането на осъденото лице на нейна територия, до вземане на решение относно признаването и изпълнението на наказанието.

Издаващата държава вече е изисквала от изпълняващата държава да задържи осъденото лице или да предприеме друго действие, с което да осигури оставането на осъденото лице на нейна територия, до вземане на решение относно признаването и изпълнението на наказанието. Впишете наименованието на органа в изпълняващата държава, който е взел решението по искане за задържането на лицето (ако е приложимо и известно):

е) Връзка с предходна европейска заповед за арест (ЕЗА):

Издадена е ЕЗА с цел изпълнение на наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, и изпълняващата държава се задължава да изпълни наказанието или мярката, изискваща задържане (Член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Дата на издаване на ЕЗА и номер, ако е известен:

Наименование на органа, който е издал ЕЗА:

Дата, на която е взето решението за изпълнение на наказанието, и номер, ако е известен:

Наименование на органа, който е издал решението за изпълнение на наказанието:

.....

- Издадена е ЕЗА с цел наказателно преследване на лице, което е гражданин на или пребивава в изпълняващата държава, като изпълняващата държава е предала лицето при условие, че то ще бъде върнато в изпълняващата държава, за да изтърпи там наказанието лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, постановени срещу него в издаващата държава-членка (Член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Дата, на която е взето решението за предаване на лицето:

Наименование на органа, който е издал решението за предаването:

Номер на решението, ако е известен:

Дата на предаване на лицето, ако е известна:

- ж) Основания за изпращане на съдебното решение и удостоверението (когато е попълнена клетка е), тази клетка не се попълва):

Съдебното решение и удостоверението се изпращат на изпълняващата държава, за да засвидетелстват увереността на издаващия орган, че изпълнението на наказанието от страна на изпълняващата държава ще спомогне за постигане на целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице, и:

- а) изпълняващата държава е държавата, чийто гражданин е осъденото лице и в която то живее.
- б) изпълняващата държава е държавата, чийто гражданин е осъденото лице и в която осъденото лице ще бъде депортирано, след като бъде освободено от изпълнение на наказанието съгласно заповед за експулсиране или депортиране, съдържаща се в съдебното решение или в акт на съдебен или административен орган или на друга мярка, взета в резултат на съдебното решение. Ако заповедта за експулсиране или депортиране не се съдържа в съдебното решение, посочете наименованието на органа, който е издал заповедта, дата на издаването ѝ и, ако е известен, номер:
- в) изпълняващата държава е държава, различна от държавата по букви а) или б) и чийто компетентен орган е дал съгласието си за изпращане на съдебното решение и на удостоверението на тази държава.
- г) изпълняващата държава е направила нотификация съгласно член 4, параграф 7 от рамковото решение и:
- потвърдено е, че, доколкото е известно на компетентния орган на издаващата държава, осъденото лице живее и е пребивавало непрекъснато и законно най-малко пет години в изпълняващата държава и ще запази правото си на постоянно пребиваване в тази държава, или
- потвърдено е, че осъденото лице е гражданин на изпълняващата държава.

- з) Съдебно решение, с което се налага наказанието:

1. Съдебното решение се отнася за общо деяния.

Обобщено представяне на фактите и описание на обстоятелствата, при които е/са извършено/извършени деянието/ята, включително време и място; и естество на участието на осъденото лице:

.....

Вид и правна квалификация на деянието/ята и приложими нормативни разпоредби, въз основа на които е постановено съдебното решение:

.....

2. Ако деянието/ята по буква з), точка 1 съставлява(т) едно или повече от престъпленията, посочени по-долу, съгласно определенията в законодателството на издаващата държава и които са наказуеми в издаващата държава с лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане за не по-малко от три години, посочете това в съответната/ите клетки/и:

- участие в организирана престъпна група;
- тероризъм;
- трафик на хора;
- сексуална експлоатация на деца и детска порнография;
- незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества;
- незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества;
- корупция;
- измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Европейските общности по смисъла на Конвенцията от 26 юли 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности;
- изпиране на имущество, придобито от престъпление;
- подправка на парични знаци, включително евро;
- престъпления, свързани с компютри;
- престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и застрашени растителни видове и разновидности;
- подпомагане на незаконно влизане и пребиваване;
- убийство, тежка телесна повреда;
- незаконна търговия с човешки органи и тъкани;
- отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и задържане на заложници;
- расизъм и ксенофобия;
- организиран или въоръжен грабеж;
- незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството;
- мошеничество;
- рекет и изнудване;
- подправка на изделия и пиратство;
- подправка на и търговия с административни документи;
- подправка на платежни инструменти;
- незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа;
- незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали;
- трафик на незаконно отнети превозни средства;
- изнасилване;
- палеж;
- престъпления от компетентността на Международния наказателен съд;
- незаконно отвлечане на летателни средства или кораби;
- саботаж.

3. Ако деянието/ята по точка 1 не е/са обхванато/и по точка 2 или ако съдебното решение и удостоверението са изпратени до държавата-членка, която е заявила, че ще направи проверка за двойна наказуемост (член 7, параграф 4 от рамковото решение), опишете изчерпателно съответното/ите деяние/я:

.....

.....

.....

и) Вид на съдебното решение, с което се налага наказанието:

1. Посочете дали лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението:

1. Да, лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
2. Не, лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
3. Ако сте направили отбелязване в клетката по точка 2, моля потвърдете наличието на едно от следните:
 - 3.1а. лицето е било призовано лично на ... (ден/месец/година) и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

- 3.1б. лицето не е било призовано лично, но чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

- 3.2. след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, лицето е упълномощило защитник, посочен от въпросното лице или от държавата, да го представлява на съдебния процес и действително е било представлявано от този защитник на процеса;

ИЛИ

- 3.3. решението е било връчено лично на лицето на (ден/месец/година) и то е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение, както и
 - лицето изрично е заявило, че не оспорва решението;

ИЛИ

- лицето не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок.

4. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 3.1 б, 3.2. или 3.3., дайте информация за това как е изпълнено съответното условие:

.....

2. Данни за срока на наказанието:

- 2.1. Обща продължителност на наказанието (дни):
- 2.2. Целият срок на лишаване от свобода, изтърпян във връзка с наказанието, по отношение на което е постановено съдебното решение (дни):, към (...) (дата, на която е направено изчислението: дд-мм-гггг):
- 2.3. Брой дни, които следва да бъдат приспаднати от общата продължителност на наказанието по причини, различни от посочените по точка 2.2. (например амнистия, помилване или др. мерки, свързани с наказанието):, считано от (дата, на която е направено изчислението: дд-мм-гггг):
- 2.4. Дата, на която изтича срокът на наказанието в издаващата държава:
 - Не е приложимо, тъй като в момента лицето не е задържано
 - Лицето е задържано и наказанието, наложено съгласно правото на издаващата държава, ще бъде изтърпяно изцяло към (дата: дд-мм-гггг) ⁽²⁾:

3. Вид на наказанието:

- лишаване от свобода
- мярка, включваща лишаване от свобода (посочете вида):

.....

⁽²⁾ Впишете датата, на която наказанието би било изтърпяно изцяло (без да се вземат предвид възможностите за предсрочно или условно освобождаване), ако лицето остане в издаващата държава.

й) Информация във връзка с предсрочно или условно освобождаване:

- 1. Съгласно правото на издаващата държава осъденото лице има право на предсрочно или условно освобождаване след изтърпяване на:
 - половината от срока на наказанието
 - две трети от срока на наказанието
 - друга част от срока на наказанието (посочете каква):
- 2. Компетентният орган на издаващата държава желае да бъде информиран относно:
 - приложимите нормативни разпоредби на изпълняващата държава относно предсрочното или условното освобождаване на осъдени лица;
 - началото и края на срока на предсрочното или условно освобождаване.

к) Становище на осъденото лице:

- 1. Осъденото лице не е могло да бъде изслушано, тъй като вече се е намирало в изпълняващата държава.
- 2. Осъденото лице се намира в издаващата държава и:
 - a. е поискало изпращането на съдебното решение и удостоверението
 - е дало съгласието си за изпращане на съдебното решение и удостоверението
 - не е дало съгласието си за изпращане на съдебното решение и удостоверението (посочете изтъкнатите от осъденото лице причини):

 - b. Приложено е становището на осъденото лице.
 - Становището на осъденото лице е било изпратено на изпълняващата държава на (дата: дд-мм-гггг):

л) Други обстоятелства от значение за случая (информация по избор):

.....
.....

м) Заключителни сведения:

Текстът на съдебното решение/я е/са приложен/и към удостоверението ⁽³⁾.

Подпис на органа, издал удостоверението и/или негов представител, удостоверяващ верността на съдържанието на удостоверението

Име:

Заемана длъжност (звание/ранг)

Дата:

Официален печат (ако има)

⁽³⁾ Компетентният орган на издаващата държава трябва да приложи всички свързани със случая съдебни решения, необходими за осигуряване на цялата информация, касаеща наказанието, което да бъде изпълнено. Могат да се приложат и всички налични преводи на съдебното/ите решение/я.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

УВЕДОМЯВАНЕ НА ОСЪДЕНОТО ЛИЦЕ

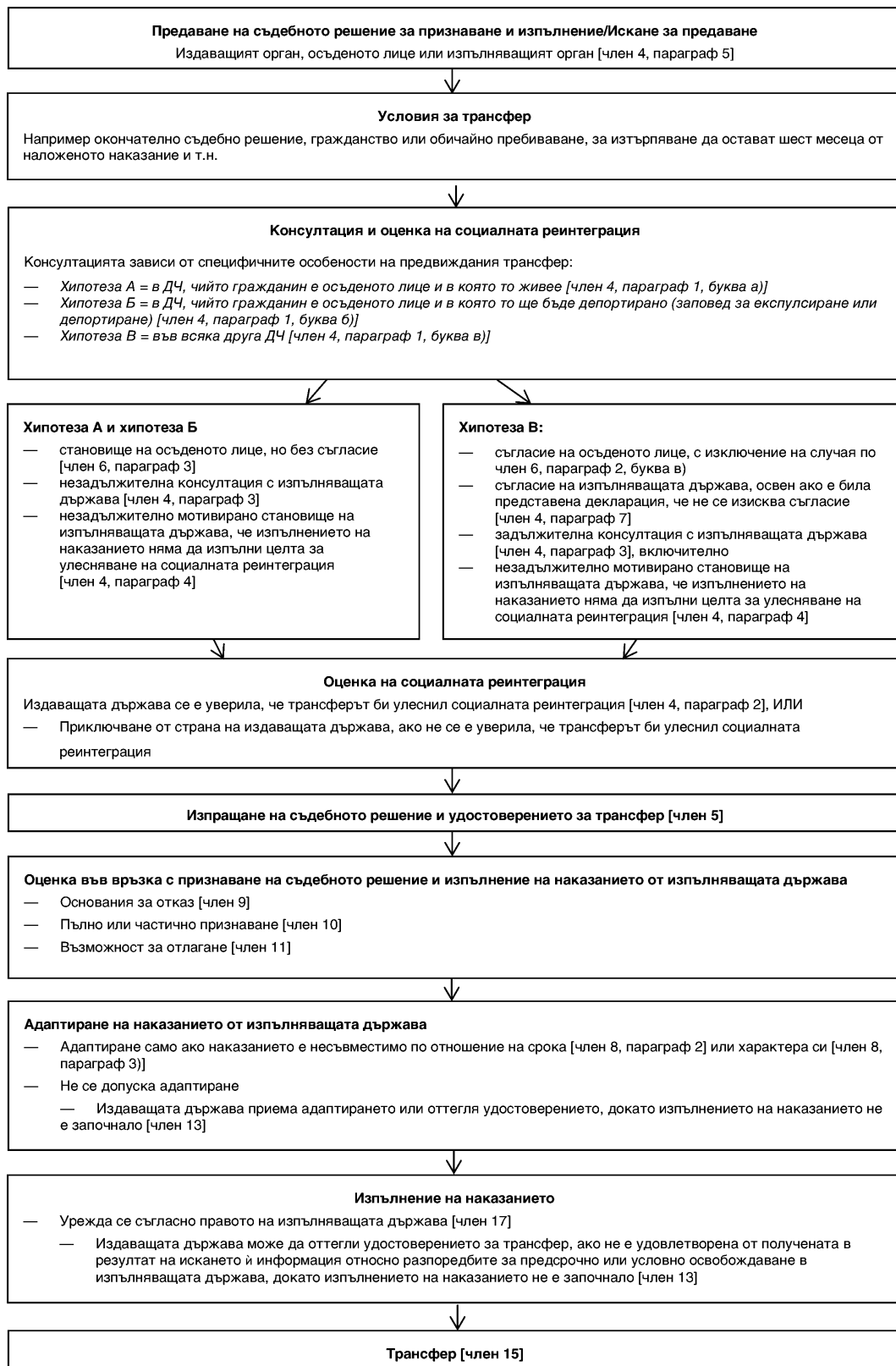
С настоящото Ви уведомяваме за решението на (компетентния орган на издаващата държава) за предаване на съдебното решение на (компетентния съд на издаващата държава) от (дата на съдебното решение) (номер на съдебното решение, ако е известен) на (изпълняващата държава) с цел признаването му и изпълнение на наложеното с него наказание в съответствие с националното законодателство, прието в изпълнение на Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз.

За изпълнението на наказанието се прилага правото на (изпълняващата държава). Органите на тази държава ще бъдат компетентни да вземат решения относно процедурите за изпълнение и да определят свързаните с него мерки, включително и относно основанията за предсрочно или условно освобождаване.

Компетентният орган на (изпълняващата държава) трябва да приспадне целия срок на вече изтърпяното във връзка с наказанието лишаване от свобода от общия срок на наказанието за лишаване от свобода, което подлежи на изтърпяване. Компетентният орган на (изпълняващата държава) може да адаптира наказанието, единствено ако то е несъвместимо с правото на тази държава по отношение на своя срок или характер. Адаптираното наказание не може да бъде по-тежко от наказанието, наложено в (издаващата държава), по отношение на своя характер или срок.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

СХЕМА НА РАМКОВО РЕШЕНИЕ 2008/909/ПВР

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

- Информация, предоставена от Съвета на ЕС, относно Рамково решение 2008/909/ПВР:
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9618-2014-REV-1/en/pdf>
 - Информация, предоставена от Европейската съдебна мрежа по наказателноправни въпроси (EJN): списък на компетентните органи, статус на изпълнението и декларации, подадени от държавите членки във връзка с Рамково решение 2008/909/ПВР
<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?l=BG&Id=36>
 - Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета за прилагането от държавите членки на Рамкови решения 2008/909/ПВР, 2008/947/ПВР и 2009/829/ПВР относно взаимното признаване на съдебни решения за наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, на решения за пробация и алтернативни санкции и на мерки за процесуална принуда като алтернатива на предварителното задържане (COM(2014) 57 final от 5.2.2014 г.).
<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties.aspx?l=BG&Id=1222>
 - Работен документ на службите на Комисията Таблици „Статус на изпълнение“ и „Декларации“, придружаващ документа: „Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета за прилагането от държавите членки на Рамкови решения 2008/909/ПВР, 2008/947/ПВР и 2009/829/ПВР относно взаимното признаване на съдебни решения за наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, на решения за пробация и алтернативни санкции и на мерки за процесуална принуда като алтернатива на предварителното задържане — приложение към доклада“ (SWD (2014) 34 final от 5.2.2014 г.).
 - Доклади и препоръки относно Рамково решение 2008/909/ПВР на експертните групи на EuroPris, включително Справочника с ресурси на EuroPris за трансфера на осъдени лица
<http://www.europpris.org/>
 - Проектът STEPS 2 Resettlement (подпомагане на трансфера на наказания в европейските затвори с цел пренастаняване) беше насочен към подкрепа на ефективното изпълнение на Рамково решение 2008/909/ПВР чрез проучване и анализ на правните и практическите пречки, които могат да възпрепятстват прилагането и изпълнението му във всички държави членки.
<http://steps2.europpris.org/en/>
 - Проучване на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) във връзка с Рамково решение 2008/909/ПВР „Criminal detention and alternatives: fundamental rights aspects in EU cross border transfers“ („Задържането в наказателния процес и неговите алтернативи: аспекти, свързани с основните права при трансферите между държавите членки“)
<http://fra.europa.eu/en/publication/2016/criminal-detention-and-alternatives-fundamental-rights-aspects-eu-cross-border>
-

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

СПИСЪК С РЕШЕНИЯ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, СВЪРЗАНИ С РАМКОВО РЕШЕНИЕ 2008/909/ПВР

C-573/17, *Openbaar Ministerie/Daniel Adam Popławski („Popławski II“)* (Решение от 24 юни 2019 г.)

C-579/15, *Popławski* (решение от 29 юни 2017 г.)

C-582/15, *van Vemde* (решение от 25 януари 2017 г.)

C-289/15, *Grundza* (решение от 11 януари 2017 г.)

C-554/14, *Огнуапов* (решение от 8 ноември 2016 г.)

Неприключили дела:

C-495/18: преюдициално запитване от *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Върховен съд на Република Словакия), постъпило на 30 юли 2018 г. — УХ

C-314/18: Преюдициално запитване от *Rechtbank Amsterdam* (Нидерландия), постъпило на 8 май 2018 г., *Openbaar Ministerie/SF*

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

СПИСЪК С РЕШЕНИЯ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, СВЪРЗАНИ С РАМКОВО РЕШЕНИЕ 2002/584

C-573/17, *Openbaar Ministerie/Daniel Adam Popławski („Popławski II“)* (Решение от 24 юни 2019 г.)

C-514/17, *Sut* (решение от 13 декември 2018 г.)

C-327/18 PPU, RO (решение от 19 септември 2018 г.)

C-220/18 PPU, ML (решение от 25 юли 2018 г.)

C-268/17, AY (решение от 25 юли 2018 г.)

C-367/16, *Piotrowski* (решение от 23 януари 2018 г.)

C-404/15 и C-659/15 PPU *Aranyosi и Căldăraru* (решение от 5 април 2016 г.)

C-237/15 PPU, *Lanigan* (решение от 16 юли 2015 г.)

C-168/13 PPU, *Jeremy F.* (решение от 30 май 2013 г.)

C-66/08, *Kozłowski* (решение от 17 юли 2008 г.)

Неприключили дела:

C-314/18: Преюдициално запитване от *Rechtbank Amsterdam* (Нидерландия), постъпило на 8 май 2018 г., *Openbaar Ministerie/SF*

C-128/18: Преюдициално запитване от *Hanseatischen Oberlandesgericht Hamburg* (Германия), постъпило на 16 февруари 2018 г., Наказателно производство срещу *Dumitru-Tudor Dorobantu*
